

Stedenfonds

Beleidsprogramma 2008-2013

Stad Genk

INHOUD

Inleiding	5
Uitgangspunten voor de bepaling van de prioriteiten	6
Prioriteiten	10
Beoogde maatschappelijke effecten en indicatoren	11
Inzet middelen	12
 Strategische doelstelling 1: Kwaliteitsvolle ruimte om te wonen: verbreding en profilering van de woonmogelijkheden in een kwaliteitsvolle leefomgeving en versterking van de bewonersdiversiteit	15
Operationele doelstelling 1: Versterking van de stedelijke dienstverlening inzake woonbegeleiding	17
Operationele doelstelling 2: Ontwikkeling van een integraal woonbeleidsplan	19
Operationele doelstelling 3: Herontwikkeling van de wijk Sledderlo tot een duurzame en kwaliteitsvolle leefomgeving	21
Operationele doelstelling 4: Ontwikkeling van huisvesting en zorg op maat van senioren	23
Operationele doelstelling 5: Organisatie van wijkmanagement met als doel het bevorderen van de leefkwaliteit van de woonwijken	25
 Strategische doelstelling 2: Stadseigen stedelijkheid. Het stadsbestuur wenst de stedelijke vitaliteit te verhogen waardoor Genk aantrekkelijker wordt om te wonen, te werken, te verblijven en te ondernemen	27
Operationele doelstelling 1: Kernstadversterking, aantrekken en ontwikkelen van projecten die een bovenlokale wervingskracht hebben	29
Operationele doelstelling 2: Het stadsbestuur van Genk wil het economisch weefsel van de stad versterken door de ontwikkeling van een hoogwaardig bedrijvenpark met wetenschapspark	33
Operationele doelstelling 3: Upgrading van aanwezige stedelijke functies en ontwikkeling en ondersteuning van nieuwe stadseigen functies	35
Operationele doelstelling 4: Verbetering van de beeldvorming over Genk als een dynamische stad met een veelzijdig aanbod	38
 Strategische doelstelling 3: Draagkrachtige burgers. het stadsbestuur wenst de sociale cohesie te bevorderen en de vaardigheden van kwetsbare groepen te versterken met het oog op een volwaardige participatie aan het maatschappelijk leven	39
Operationele doelstelling 1: Sociale cohesie. Het stadsbestuur wenst de sociale cohesie in de stad te versterken door de ontwikkeling van een samenlevingsmodel voor een multiculturele stad	41
Operationele doelstelling 2: Pedagogische preventie: voorkomen en aanpakken van probleemsituaties in opvoedingsprocessen en schoolloopbanen	44
Operationele doelstelling 3: Uitbouw van een behoeftedekkend vrijetijdsaanbod voor maatschappelijk kwetsbare jongeren, bij prioriteit in de impuls wijken	49
Operationele doelstelling 4: Tewerkstelling van risicogroepen	51

Operationele doelstelling 5: Opheffen van specifieke problemen bij meervoudig achtergestelden	54
Strategische doelstelling 4: Het stadsbestuur wenst het proces van beleidsmaken en uitvoeren te versterken	56
Vorbereiding, opvolging en uitvoering	57

INLEIDING

Via het Stedenfonds krijgen steden jaarlijks een aanzienlijk bedrag aan middelen van de Vlaamse overheid om in te zetten op de stadsproblematieken, op de versterking van de aantrekkelijkheid van de stad als woonomgeving en op de verdere uitbouw van het stedelijk weefsel tot groeipolen voor economische, toeristische, culturele, sociale, ... ontwikkeling. Deze ontwikkelingen versterken niet alleen de steden maar ook de profilering van Vlaanderen. Steden zijn in vele opzichten dan ook belangrijke motoren die mee het Vlaamse beleid vormgeven. Een **partnerschap tussen Vlaanderen en de steden** is dan ook van fundamenteel belang.

Het Stedenfonds is één van de instrumenten waarmee de Vlaamse overheid en de steden hun partnerschap vormgeven. Dit gebeurt ook via tal van andere eerder sectorale overeenkomsten en recent ook via de strategische contracten. Belangrijk is dat er op termijn gekomen wordt tot een **integrale en coherente stedelijke ontwikkelingsvisie** van waaruit de steden hun samenwerking met de Vlaamse overheid op een integrale wijze kunnen vormgeven.

In het voorliggende voorstel tot beleidsprogramma tracht het stadsbestuur te vertrekken vanuit de integrale ontwikkelingsvisie voor de stad voor de komende zes jaar en vanuit deze visie invulling te geven aan het stedenfondsprogramma waarbij linken worden gelegd met de andere betrokken Vlaamse programma's. Uit het stedelijk strategisch meerjarenprogramma worden een aantal prioriteiten geselecteerd die de stad wenst te realiseren met inbreng vanuit het Stedenfonds, en dit waar mogelijk gekoppeld aan andere Vlaamse programma's enerzijds en aan de strategische contracten anderzijds.

Het Stedenfonds is de opvolger van het vroegere Sociaal Impulsfonds. De middelen voor het Sociaal Impulsfonds werden toegewezen op basis van de scores van de steden op een aantal kansarmoedecriteria. Bij de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Stedenfonds werd de toekenning van middelen op basis van de kansarmoedecriteria deels losgelaten door een koppeling te maken met het bevolkingsaantal, wat tot een andere verdeling van middelen leidt. Deze verdeling werd gecorrigeerd door de steden die omwille van hoge scores op kansarmoede in het verleden meer middelen ontvingen, een vast bedrag gelijk aan de vroegere tussenkomsten toe te wijzen. Voor het stadsbestuur is deze inbreng voor de aanpak van de sociale problematiek van wezenlijk belang.

Het Stedenfonds heeft de verleiding in zich om in te zetten op ambitieuze stadsprojecten of voor de uitvoering van eerder reguliere opdrachten. Investeren in blikvangende infrastructurele vernieuwing is zichtbaar, het genereert imago-opbouw, ... **Een duurzaam stadsbeleid vergt echter ook dat de stad werk maakt van de draagkracht van haar burgers.** Burgers moeten met gelijke kansen de gelegenheid krijgen en nemen om te participeren aan onderwijs, arbeidsmarkt, aan de zorg van hun omgeving, ... De ontwikkelingskracht van een stad hangt in niet onbelangrijke mate af van een gezonde diversiteit aan burgers die verantwoordelijkheden nemen voor zichzelf en voor de ontwikkeling van allerlei initiatieven, economisch maar ook sociaal, cultureel, sportief, ... Werken aan de draagkracht van de burgers is minder zichtbaar, minder ambitieus en profilerend. Toch blijft het inzetten op gelijke kansen voor alle burgers voor Genk een prioritair beleidsgegeven. Genk wenst niet enkel een wervende stad te zijn die zich profileert met duurzame projecten op het gebied van economie, toerisme, cultuur, sport, ... maar Genk wenst ook een stad te zijn die zich durft te **profilieren met een duurzaam sociaal beleid.** Het stadsbestuur heeft ervoor geopteerd om in de volgende beleidsperiode uitdrukkelijk werk te maken van strategische sociale ontwikkelingsprojecten. Zoals in het verleden wenst Genk ook in de volgende beleidsperiode van het stedenfondsprogramma een wezenlijk budget te reserveren voor de sociale ontwikkelingsproblematiek van de stad. Deze inzet verantwoordt het verhoogde aandeel van middelen dat Genk ontvangt uit het Stedenfonds.

UITGANGSPUNTEN VOOR DE BEPALING VAN DE PRIORITEITEN VOOR HET STEDENFONDSBELEIDSPLAN

1. De kerndoelstellingen van het Stedenfonds

De doelstellingen die door het Stedenfonds worden geformuleerd vormen het uitgangspunt voor de selectie van de beleidsopties die het stadsbestuur met medefinanciering van het Stedenfonds wil realiseren.

De strategische en operationele doelstellingen en de daaraan gekoppelde acties vinden een directe aansluiting bij de objectieven die door het Stedenfonds worden geformuleerd. De middelen worden ingezet zowel voor de aanpak van bijzondere stadsproblematieken als voor de ontwikkeling van strategische projecten.

De voorstellen die het stadsbestuur indient hebben betrekking op:

- het verhogen van de leefbaarheid van de stad, zowel op stadsniveau als op wijkniveau
- het tegengaan van dualisering
- het verhogen van de bestuurlijke kwaliteit. In het vorige programma werd dit niet geselecteerd als een afzonderlijke doelstelling, wat niet inhield dat dit voor het stadsbestuur geen permanent aandachtspunt was en is. Omdat het stadsbestuur een aantal nieuwe uitdagingen uitdrukkelijk wil opnemen, wordt in het voorliggende programma ook een programma 'bestuurlijke kwaliteit' opgenomen.

De doelstellingen van het Stedenfonds werden geplaatst tegenover de ontwikkelingsproblematiek van de stad en tegenover het bestuursakkoord enerzijds en de krijtlijnen voor het strategisch meerjarenprogramma 2008-2013 anderzijds.

2. De ontwikkelingsproblematiek van de stad

De ontwikkelingsproblematiek van de stad werd in vorige plannen reeds in kaart gebracht. De ontwikkelingsbehoefte van de stad is in enkele jaren niet fundamenteel gewijzigd. Het aanpakken van structurele problematieken en het ontwikkelen van strategische stadsprojecten die ingrijpen op het stadsweefsel vergen een lange termijnbeleid. Dit betekent dat er over meerdere beleidsperiodes werk dient gemaakt te worden van de ontwikkeling van deze projecten.

Wel zijn er nieuwe inzichten ontstaan en hebben er zich nieuwe opportuniteiten aangediend. We hernemen hieronder op beknopte wijze de belangrijkste ontwikkelingsbehoeften van de stad, geven aan welke realisaties er plaats vonden en welke de opties voor de toekomst zijn. We beperken ons hierbij tot de grote lijnen die belangrijk zijn voor de aansluiting met het stedenfondsbeleidsprogramma. Hierbij hanteren we **drie invalshoeken**:

- de ontwikkeling van de stad en haar stadsdelen. Deze analyse plaatsen we tegenover de stadsmissie waarin Genk aangeeft een stad te willen zijn waar de ontwikkeling van een dynamische kernstad harmonieus samengaat met het kwaliteitsvol samenleven in kleinschalige woonwijken met degelijke basisvoorzieningen
- de stedelijke vitaliteit en de stadsfuncties. Deze analyse plaatsen we tegenover de ambitie van Genk om zijn imago te verbreden en om bredere en nieuwe wervende functies te ontwikkelen.
- de stadsbevolking en haar kenmerken. Deze analyse plaatsen we enerzijds tegenover de wil van de stad om al haar burgers optimale ontplooiingskansen te geven maar anderzijds ook tegenover noodzaak die de stad voelt aan responsalisering van de burgers.

Op basis van de sterkte-zwakke analyse van de stad en rekening houdend met het reeds gevoerde beleid kunnen beknopt volgende besluiten geformuleerd worden.

- **Ontwikkeling van de stad en haar stadsdelen.**

De ontwikkeling van Genk rond de drie mijnzetels heeft geleid tot een eigen ruimtelijke identiteit van de stad: een identiteit die deels een beeld geeft van een onvoldoende ontwikkeling van de stadskern, met daarnaast een sterke profilering van diverse wijktypes: van oorsprong prachtige tuinwijken, sociale woonwijken, typische arbeiderswijken, unieke karaktervolle villawijken, ... Een aantal van deze wijken hebben zich ontwikkeld tot concentratiewijken met een concentratie van achterstellingsproblemen.

Genk is een stad die ruimte heeft, zowel in de stadskern als in de wijken. Belangrijk is dat de stad op creatieve en innovatieve wijze de kansen die deze identiteit in zich heeft weet te benutten voor de ontwikkeling van een stad met een eigen karakter. De versterking van de stadskern is noodzakelijk om Genk meer stedelijkheid te geven, de stadskern heeft behoefte aan de ontwikkeling van een dynamische activiteitencluster die de belevingswaarde van de stad moet versterken. In de voorbije beleidsperiode werden hieromtrent reeds belangrijke inspanningen geleverd in het kader van een PPS die in 2007-2008 moet leiden tot belangrijke realisaties in de westzijde van de stadskern. Momenteel is de planontwikkeling voor de oostpool, eveneens in het kader van de PPS, van start gegaan en zijn er private projecten in het middengebied in ontwikkeling.

De realisatie van deze plannen leidt tot een belangrijke imagooverandering van het stadscentrum. Deze ontwikkeling dient omkaderd te worden door een flankerend kwaliteitsbeleid enerzijds en een beleid gericht op het inbrengen van eigen dynamische stadsevenementen anderzijds.

Ondanks de inspanningen die de stad reeds lang levert met het oog op de leefkwaliteit van de wijken, doen er zich in een aantal wijken structurele problemen voor. De wijk die hiermee het sterkst heeft af te rekenen is de wijk Sledderlo. Het is noodzakelijk dat de stad uitgaande van een lange termijnvisie structurele oplossingen zoekt voor deze problematiek.

- **Stedelijke vitaliteit: stadsfuncties**

Genk heeft zich sterk ontwikkeld rond het industriële gebeuren en beschikt eveneens over een goed uitgebouwd medisch en sociaal voorzieningenaanbod. Op het gebied van cultuur, sport, toerisme en recreatie, ... zijn er basisvoorzieningen aanwezig, maar om de aantrekkingskracht van de stad te versterken heeft Genk behoefte aan profilerende en onderscheidende projecten die de stad het imago geven van een dynamische, creatieve en innovatieve stad. Dit imago moet de wervingskracht van de stad versterken, het moet de leefkwaliteit van de stad verhogen maar het moet ook de aantrekkingskracht op investeerders, ondernemers, bezoekers, ... verhogen.

Om invulling te geven aan deze ambitie heeft het stadsbestuur van Genk belangrijke projecten in stelling gezet die op het eigen ontwikkelingspotentieel van de stad zijn gebaseerd en die aan de stad een eigen karakter geven. Het meest blikvangende project is de ontwikkeling van C-Mine. De realisatie van de C-Mine-projectencluster is gepland voor de periode 2005-2010. Andere belangrijke vernieuwingen zijn de ontwikkeling van Kattevennen tot toegangspoort voor het Nationaal Park Hoge Kempen, de ontwikkeling van de KRC-site tot zone voor sport en recreatie, de bouw van een jeugdcentrum met instuifruimte, ruimte voor concerten en fuiven, de realisatie van een nieuw bibliotheekcomplex, ...

Genk bezit een uitgebreid onderwijsnetwerk op niveau van het secundair onderwijs. Omwille van de problematiek van de etnische multiculturaliteit van de stad verliest het onderwijs in de stad aan wervingskracht. Het stadsbestuur wenst te onderzoeken op welke wijze het stedelijk onderwijs zijn aantrekkingskracht kan verhogen.

Genk is de derde industriestad van Vlaanderen en wenst zijn positie als werkverschaffende stad te behouden. Hiertoe dient de stad nieuwe opportuniteiten te ontwikkelen die gericht zijn op de ondersteuning van haar industrieel weefsel enerzijds en op de verbreding van dit weefsel anderzijds. Hiertoe behoort de ontwikkeling van het voormalige mijnterrein van Waterschei tot hoogwaardig bedrijvenpark met wetenschapspark.

- **De stadsbevolking**

Genk heeft een zeer kwetsbare bevolking, dit blijkt uit de gegevens met betrekking tot inkomen, werkloosheid, onderwijsloopbanen, ... Een belangrijk deel van deze burgers woont in de zogenaamde impuls wijken. Om tot een duurzame stadsontwikkeling te komen is het van primordiaal belang aandacht te besteden aan de versterking van de draagkracht van de burgers enerzijds en aan het aantrekken van sterkere bevolkingsgroepen anderzijds.

De stad en een breed netwerk van sociale voorzieningen leveren bijzondere inspanningen om deze achterstelling te voorkomen. Die inspanningen leveren resultaat op het niveau van de deelnemers aan de programma's, maar bieden geen structurele oplossing voor het hardnekkige gegeven van kansarmoede in de stad. Dit houdt in dat de stad naast bovengenoemde eerder curatieve acties die hun effect bewezen hebben, zal moeten zoeken naar structurele acties die de problematiek aan de basis aanpakken. Deze problematiek kwam uitvoering aan bod tijdens het bezoek van de visitatiecommissie. Discussies hierover hebben geleid tot de optie om een sociaal strategisch project 'ontwikkeling van een samenlevingsmodel voor een multiculturele stad' op te starten.

3. Het meerjarenbeleidsplan

Het strategisch meerjarenbeleidsplan waarin de stad haar ontwikkelingsambities en opties voor de volgende jaren vastlegt, zou het koepelplan moeten zijn van waaruit de stad invulling geeft aan de andere plannen die hieruit moeten voortvloeien. Het proces voor de opmaak van dit plan is nog in volle ontwikkeling. Dit neemt niet weg dat er al belangrijke ontwikkelingslijnen zijn uitgetekend en dat er keuzes voor belangrijke stadsprojecten zijn gemaakt. Deze opties vormen het kader voor de invulling van het stedenfondsbeleidsprogramma.

Het stadsbestuur kiest ervoor om op een aantal domeinen met belangrijke nieuwe projecten te werken of te werken vanuit nieuwe invalshoeken voor de aanpak van problematieken. De processen voor de visiebepaling en de aanpak die daaruit voortvloeit zijn nog in volle ontwikkeling en zullen ook bij de opmaak van het meerjarenbeleidsplan niet allemaal afgerond zijn.

Dit houdt in dat het stedenfondsbeleidsprogramma ruimte zal moeten bieden voor deze processen. In die zin zal het stedenfondsprogramma op een aantal domeinen in de eerste fase een procesplan zijn dat in een latere fase resulteert in een concreet actieplan.

4. Strategische contracten

Het stadsbestuur heeft twee voorstellen voor strategische contracten tussen de stad en de Vlaamse overheid ingediend: C-Mine (ontwikkeling voormalig mijnterrein van Winterslag) en de ontwikkeling van het voormalige mijnterrein van Waterschei tot hoogwaardig bedrijvenpark/wetenschapspark. In de voorstellen wordt concreet aangegeven op welke wijze het stadsbestuur met de Vlaamse overheid wil samenwerken om deze stadsprojecten te realiseren.

Beide stadsprojecten zijn ook opgenomen in het stedenfondsbeleidsprogramma. Ze maken deel uit van de strategische doelstelling 'stadseigen stedelijkheid: verhoging van de stedelijke vitaliteit'. Omwille van de uitvoerige beschrijving van deze projecten in de projectnota's voor de stedelijke contracten worden ze in dit beleidsprogramma enkel gesitueerd binnen het stedenfondsbeleidsprogramma en wordt er niet verder ingegaan op de samenwerkingscontext met de Vlaamse overheid.

Andere belangrijke projecten waarvoor de stad wenst samen te werken met de Vlaamse overheid zijn 'de herontwikkeling van Sledderlo tot duurzame leefomgeving' en de ontwikkeling van 'een samenlevingsmodel voor een multiculturele stad'.

5. Aanbevelingen van de visitatiecommissie

Het stadsbestuur heeft de adviezen van de visitatiecommissie aandachtig bestudeerd, heeft de voorzitter van de commissie uitgenodigd voor een toelichting bij de adviezen van de commissie en heeft daarna op het niveau van het managementteam en de betrokken diensthoofden een intern overleg georganiseerd om de belangrijkste ontwikkelingspunten te bespreken en te integreren in de beleidsstrategie voor de toekomst.

- **Woonbeleid.** De visitatiecommissie stelde voor om het woonbeleid als een strategisch werkdomein voor de toekomst op te nemen. Om tot een strategische uitbouw van het woonbeleid te komen heeft het stadsbestuur aan een deskundig bureau opdracht gegeven om in overleg met alle relevante partners en actoren een integrale woonbeleidsvisie gekoppeld aan acties uit te werken. Deze studie zal de basis vormen voor de beleidsinvulling. Wonen wordt zowel in het meerjarenbeleidsplan als in het voorliggende stedenfondsbeleidsprogramma opgenomen als een afzonderlijk strategisch beleidsdomein.
- **Integratie / diversiteit.** In het evaluatierapport heeft het stadsbestuur sterk de nadruk gelegd op de integratieproblematiek waarmee de stad wordt geconfronteerd. Deze problematiek uit zich niet zozeer in samenlevingsproblemen dan wel in vaststellingen inzake segregatie, achterstelling in onderwijs, arbeidsmarkt, ... Deze gegevens wegen op de draagkracht van de Genkse bevolking en op de sociale cohesie en solidariteit binnen de stad.
De visitatiecommissie erkent de ernst van de problematiek, geeft aan dat de aanpak van dergelijke problematiek de mogelijkheden van de stad overstijgen en een gemeenschappelijke aanpak van de diverse betrokken overheden vraagt. De visitatiecommissie pleit voor een overleg over deze problematiek tussen de steden, en dit in het kader van het Kenniscentrum.
Genk wil in de aanpak van de problematiek een trekkersrol spelen door hierrond een sociaal strategisch projectvoorstel te formuleren.
- **Wijkontwikkeling.** De visitatiecommissie heeft waardering voor de wijze waarop de stad het wijkontwikkelingsgebeuren aanpakt, maar stelt zich ook de vraag naar de 'insteek' van wijkontwikkeling. Het stadsbestuur worstelt ook met de vragen en zoekt door interne discussie naar antwoorden. De optie werd genomen om wijkontwikkeling te koppelen aan het beleidsdomein wonen, aan de kwaliteit van de woonomgeving en van de leefomgeving. In de strategische planning van de stad wordt wijkontwikkeling in de toekomst niet opgenomen als een losstaand beleidsveld, maar als een horizontale verbinding tussen de stadsdiensten. De dienst wijkontwikkeling is de coördinerende actor inzake de kwaliteit van de woonomgeving en van de sociale leefomgeving. Deze invalshoek wordt voor Genk de focus voor wijkontwikkeling.
- **Creativiteit en innovatie.** De visitatiecommissie geeft aan het gevoel te hebben dat Genk degelijk en professioneel georganiseerd is, maar dat er te weinig innovatief denken en creativiteitszin uitgaat van de stad bij het ontwikkelen van projecten, het realiseren van acties, het communiceren met de bevolking, ... Het stadsbestuur staat

open voor dit signaal en speelt hier op in door in het kader van het stedenbeleid een strategische doelstelling bestuurlijke vernieuwing te voorzien die hierop inspeelt.

- **Strategisch planningsniveau.** De visitatiecommissie stelt zich de vraag of de strategische planning van de stad niet te sterk intern gericht is op het stadsweefsel en daardoor onvoldoende aandacht heeft voor de strategische positionering van de stad in een ruimer stedelijk en interregionaal netwerk. Dit aandachtspunt wordt mee opgenomen in de strategische visieontwikkeling voor de stad.
Daarnaast stelt de commissie zich ook de vraag of de planning wel voldoende strategisch is waarbij keuzeproblematieken doorheen de hele stadsorganisatie snijden. De optie van het stadsbestuur om bij de opmaak van het meerjarenbeleidsplan uit te gaan van het formuleren van strategische doelstellingen die intersectoraal ingevuld worden door alle betrokken diensten, is volgens ons een stap in de richting van het doorbreken van sectorgericht denken en handelen van diensten. Daarnaast worden ook strategische projecten geformuleerd die een sterke intersectorale visieontwikkeling en aanpak vergen.

PRIORITEITEN

Uitgaande van de geformuleerde kaders en uitgangspunten werd volgend prioriteitenplan voor het stedenfonds geselecteerd.

Kwaliteitsvolle ruimte om te wonen en te leven: verbreding en profilering van de woonmogelijkheden in de stad en versterking van de bewonersdiversiteit

door middel van:

- ontwikkeling van een integraal stedelijk woonbeleid met daaraan gekoppeld de ontwikkeling van acties en partnerschappen
- versterking van de stedelijke dienstverlening
- wijkontwikkeling als instrument voor het bevorderen van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving
- uitbouw van basisvoorzieningen in de wijken
- promotie van de woonmogelijkheden
- strategisch project: herontwikkeling van de wijk Sledderlo tot een duurzame en leefbare woonomgeving.

Stadseigen stedelijkheid: verhoging van de stedelijke vitaliteit

door middel van:

- de verdere realisatie en ontwikkeling van nieuwe stadsprojecten die het eigen stedelijk karakter van Genk vormgeven: ontwikkeling stadscentrum, C-Mine en hoogwaardig bedrijvenpark/wetenschapspark
- versterking van de potenties van aanwezige stedelijke functies
- realisatie van specifieke kleinschalige initiatieven die de sociaal-culturele eigenheid van de stad ondersteunen
- stadspromotie

Draagkrachtige burgers: bevorderen sociale cohesie en het versterken van de sociale vaardigheden van kwetsbare bevolkingsgroepen

door middel van:

- strategisch project: het ontwikkelen van een samenlevingsmodel voor een multiculturele stad
- programma's die inspelen op belangrijke ontwikkelingsmomenten: opvoeding en schoolloopbaan, integratie in de arbeidsmarkt

- programma's gericht op de bestrijding/voorkoming van meervoudige achterstelling.

De keuze voor deze prioritaire strategieën wordt in het volgende deel inhoudelijk verder verantwoord en geconcretiseerd met operationele doelstellingen en actiestrategieën.

BEOOGDE MAATSCHAPPELIJKE EFFECTEN

	Strategische doelstelling		
	SD1	SD2	SD3
• Toename van het aantal inwoners	X	X	
• Verbreding van de sociale bevolkingsstructuur	X	X	X
• Versterking van de maatschappelijke integratie van de burgers			X
• Versterking / verbreding van het stadsimago	X	X	X
• Verhogen van het aantal bezoekers aan stedelijke voorzieningen		X	
• Verhoging van het aantal investeringen in nieuwe initiatieven	X	X	
• Verbetering van de fysieke woonomgeving	X		X
• Verbetering van de sociale woonkwaliteit	X	X	X

INDICATOREN

Aantal inwoners

- bevolkingsaantal
- migratiesaldo

Sociale bevolkingsstructuur

- gemiddeld inkomen per aangifte en mediaaninkomen
- samenstelling beroepsbevolking
- activiteitsgraad
- sociale stratificatie van de wijken

Maatschappelijke integratie van de burgers

- gegevens m.b.t. schoolse vertraging
- scholingsgraad van de bevolking
- aantal kinderen dat lagere school verlaat zonder getuigschrift
- werkloosheidsgraad en kenmerken werkzoekenden
- werkzaamheidsgraad
- aantal leefloontrekkers
- omschrijving van de aandacht voor participatie allochtonen aan het maatschappelijk leven

Stadsimago

- tevredenheid burgers over uitstraling (fierheid, architecturale uitstraling, ...) stad en buurt
- tevredenheid burgers over aanbod voorzieningen (cultuur, sport, vrije tijd, horeca, ...)
- imago over Genk bij externen

Bezoekers / deelnemers stedelijk aanbod

- koopbindingsgegevens
- bezoekers bovenlokale voorzieningen
- aantrekkingskracht secundair onderwijs
- werkgelegenheidsgraad

Investeringsen

- bouwvergunningen
- nieuwe handels- en bedrijfsvestigingen
- nieuwe socio-culturele projecten / initiatiefnemers

Verbetering fysieke woonomgeving

- visuele registratie van kwaliteitsverbetering
- groenindruk burgers over de eigen buurt
- tevredenheid burgers over uitstraling gebouwen, netheid, spreiding speelvoorzieningen, ... in de buurt

Sociale woonkwaliteit

- veiligheidsindicatoren
- bewonersinitiatieven in de wijken
- aantal actieve verenigingen
- culturele participatie, participatie aan het verenigingsleven, participatie aan sport

INZET MIDDELEN STEDENFONDS

Het stadsbestuur stelt voor om de middelen toe te wijzen op het niveau van de strategische doelstellingen, met een indicatieve verdeling van de middelen over de diverse operationele doelstellingen of per cluster van operationele doelstellingen.

Dit voorstel heeft enerzijds te maken met het gegeven dat een aantal operationele doelstellingen zich nog in de ontwikkelingsfase bevinden, waardoor de concrete actiebasis voor het berekenen van de inzet aan middelen nog onvoldoende gekend is. Anderzijds heeft het voorstel als voordeel dat de stad op strategisch niveau op jaarbasis flexibeler kan omgaan met de verdeling van de middelen over de operationele doelstellingen.

Deze vraagstelling doet geen afbreuk aan de vooropgestelde acties en de te leveren prestaties.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	TOTAAL
Strategische doelstelling 1: Wonen							
OD1: stedelijke dienstverlening	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000	1.110.000
OD2: integraal woonbeleidsplan en							
OD3: masterplan Sledderlo	415.000	415.000	415.000	415.000	415.000	415.000	2.490.000
OD4: huisvesting senioren	45.000	255.000	300.000	300.000	300.000	300.000	1.500.000
OD5: wijkontwikkeling	720.000	720.000	720.000	720.000	720.000	720.000	4.320.000
Subtotaal	1.365.000	1.575.000	1.620.000	1.620.000	1.620.000	1.620.000	9.420.000
Strategische doelstelling 2: Stedelijke vitaliteit							
OD1: kernstadversterking en							
OD2: economisch weefsel	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	6.000.000
OD3: versterking aanwezige stedelijke functies	765.000	765.000	765.000	765.000	765.000	765.000	4.590.000
OD4: versterking imago	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000	140.000	840.000
Subtotaal	1.905.000	1.905.000	1.905.000	1.905.000	1.905.000	1.905.000	11.430.000
Strategische doelstelling 3: Sociale cohesie/achterstelling							
OD1: samenlevingsmodel	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	312.000
OD2: opvoeding en schoolloopbanen	403.000	403.000	403.000	403.000	403.000	403.000	2.418.000
OD3: vrijetijdsaanbod kwetsbare jongeren	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	600.000
OD4: tewerkstelling risicogroepen	880.000	880.000	880.000	880.000	880.000	880.000	5.280.000
OD5: meervoudig achtergestelden	710.000	500.000	455.000	455.000	455.000	455.000	3.030.000
Subtotaal	2.145.000	1.935.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000	1.890.000	11.640.000
Strategische doelstelling 4: proces van beleidsmaken							
Subtotaal	52.773	52.773	52.773	52.773	52.773	52.773	316.638
TOTAAL	5.467.773	5.467.773	5.467.773	5.467.773	5.467.773	5.467.773	32.806.638

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1:

KWALITEITSVOLLE RUIMTE OM TE WONEN: VERBREIDING EN PROFILERING VAN DE WOONMOGELIJKHEDEN IN EEN KWALITEITSVOLLE LEEFOMGEVING EN VERSTERKING VAN DE BEWONERSDIVERSITEIT.

Genk heeft een unieke ruimtelijke en sociale woonstructuur die gelinkt is aan de historische groei van de stad ten gevolge van de mijnnijverheid. Genk kiest voor wonen in een dynamisch stadscentrum gecombineerd met kleinschalig wonen in kwaliteitsvolle wijken. Genk kent unieke wijktypes met eigen karakteristieken. In een aantal wijken doen zich problemen inzake concentratie van kansarmoede voor. Binnen deze typische structuur wenst de stad ruimte voor kwaliteitsvol wonen voor een gezonde mix van burgers te realiseren.

Motivering strategische doelstelling

In de Vlaamse wooncode wordt een belangrijke rol weggelegd voor de steden; het is immers op het niveau van de steden dat het woonbeleid effectief vorm krijgt. Inzake woonbeleid vervullen steden niet alleen een eigen ontwikkelingsrol maar vooral ook een regierol die erop gericht is via de inschakeling van tal van bevoegde actoren invulling te geven aan het woonbeleid.

Belangrijk in dit gegeven is dat het woonbeleid de laatste tijd in een veel ruimere, integrale context geplaatst wordt. Naast ruimte om te wonen en de kwaliteit van het woningaanbod zijn ook aspecten van leefbaarheid, veiligheid, duurzaamheid, ... onderdeel gaan uitmaken van het woonbeleid. Woonbeleid kan een sterke rol opnemen in het streven van de stad naar een evenwichtige sociaal-economische bevolkingmix, naar integratie, ...

Het woonbeleid was reeds in beperkte mate een onderdeel van het stedenfondsbeleidsplan 2003-2007. Omwille van de toegenomen behoefte om het instrument woonbeleid verder te ontwikkelen als een strategisch werkdomein in het uitbouwen van Genk tot een duurzame sociaal-economische woonstad met karaktervolle woonkwaliteiten, wordt in het voorliggende beleidsprogramma het woonbeleid als een afzonderlijke strategische doelstelling opgenomen. Dit sluit aan bij de aanbevelingen van de visitatiecommissie.

De woonkwaliteit in Genk is in vergelijking met de rest van Vlaanderen vrij hoog, dit is het gevolg van het beleid dat in het verleden werd gevoerd. De stad kent een hoog aandeel sociale woningen. De druk op de woningmarkt in Genk heeft te maken met het bereiken van een gezonde bevolkingmix, het afremmen van de verdere ontwikkeling van concentratiewijken, het stimuleren van eigendomsverwerving, het aanbieden van betaalbare en kwaliteitsvolle woningen aan de middenklasse-inkomens, de komende uitdaging van de vergrijzing, ... De stad wenst ook haar rol te vervullen als centrumstad en wenst in dit kader haar taakstelling inzake ruimte om te wonen en het ontwikkelen van woonvoorzieningen op te nemen.

Genk is ook een stad met een belangrijk aantal actoren dat actief is op de huisvestingsmarkt: actieve sociale huisvestingsmaatschappijen, diverse sociale organisaties en voorzieningen, belangstelling van private ontwikkelaars, ...

Het stadsbestuur wenst zijn woonbeleid vorm te geven via een integraal woonbeleidsplan van waaruit op een planmatige en gecoördineerde wijze vorm wordt gegeven aan het

stedelijk woonbeleid, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar zowel de impulsrol, de ondersteuningsrol als de regierol van de stad.

In het kader van dit plan opteert de stad er ook voor om structureel in te grijpen in wijken waar de woonproblematiek in sociaal-ruimtelijk opzicht bijzonder problematisch is.

Verder gaat er bijzondere aandacht uit naar de problematiek van de vergrijzing.

Omwille het belang van een integraal woonbeleid heeft het stadsbestuur ervoor geopteerd om in het stedelijk strategisch meerjarenbeleidsplan het woonbeleid vanuit de diverse stedelijke sectoren te integreren tot één beleidsthema. In het voorliggende stedenfondsbeleidsprogramma wordt ook wijkontwikkeling als een belangrijk instrument in het bevorderen van de woonkwaliteit in de wijken opgenomen binnen de strategische doelstelling wonen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1:

Versterking van de stedelijke dienstverlening inzake woonbegeleiding

Spoor 1: het opnemen van de regierol door de Cel Woonbeleid en het installeren van een overkoepelende overlegstructuur rond wonen

Doelstelling

- een duidelijke overlegstructuur rond wonen installeren, waarbinnen alle verschillende partners een duidelijke rol krijgen toegewezen. De Cel Woonbeleid neemt hiervan de regierol op zich

Waarom

Wonen is een zeer ruim beleidsdomein en is gerelateerd aan zeer veel andere domeinen (zoals ruimtelijke ordening, milieu, wijkontwikkeling, integratie, sociaal welzijn, enz...). Het aantal partners actief rond wonen is dan ook talrijk. Om een integrale woonbeleidsvisie uit te werken, dienen alle relevante actoren hierin betrokken te worden. Hierdoor is er nood aan een werkbaar model van een overkoepelende overlegstructuur.

Hierdoor zal ook de werking van de verschillende actoren onderling beter bekend zijn. Dit heeft tot gevolg dat er bij vragen van Genkse bewoners op een snelle en correcte wijze kan doorverwezen worden naar de juiste partner.

Doelgroep:

- het stedelijk beleid, de lokale (en bovenlokale) actoren betrokken rond wonen

Acties

- het uitwerken en installeren van een overkoepelende overlegstructuur rond wonen, gecoördineerd door de Cel Woonbeleid, gekoppeld aan een eenvoudig en duidelijk doorverwijssysteem

Prestaties

- werkingsverslagen van dit overlegorgaan

Partners

- coördinatie: cel woonbeleid
- alle actoren betrokken rond wonen, zoals bepaalde interne stadsdiensten, het OCMW Genk, de sociale huisvestingsmaatschappijen, de sociale partners actief rond wonen en huisvesting (zoals Stebo, Rimo, Sonar, Huurderssyndicaat), enz...

Middelen

- Stedenfondsmiddelen: werkingsmiddelen Cel Woonbeleid

Spoor 2: het optimaliseren van de serviceverlening en woonbegeleiding van de Cel Woonbeleid

Doelstelling

- de serviceverlening aan kandidaat-bouwers, -verbouwers en -kopers, projectontwikkelaars zo optimaal mogelijk voorzien

Waarom

De Cel Woonbeleid heeft een belangrijke klantbegeleidingsfunctie. Er dient op een actieve manier informatie versterkt en advies verleend te worden. Dit dient te gebeuren in synergie

met o.a. de Dienst Ruimtelijke Ordening Cel Vergunningen en Cel Planning. Ook de Dienst Wijkontwikkeling, de Dienst Sociaal Welzijn en het OCMW Genk zijn hierbij belangrijke partners.

Indien noodzakelijk dient de klant op een eenvoudige, duidelijke en snelle wijze doorverwezen te worden naar de juiste partner.

Doelgroep

- kandidaat-bouwers, -verbouwers en –kopers
- projectontwikkelaars

Acties

De huidige dienstverlening dient geoptimaliseerd te worden en waar nodig uitgebreid:

- het optimaal ter beschikking stellen van informatie over mogelijke tussenkomsten, subsidies en andere financiële voordelen i.f.v. het uitvoeren van (ver)bouwingswerken, het aankopen van onroerende goederen, enz.
- het verzamelen van data i.f.v. nieuwe ontwikkelingen, nieuwe projecten, enz.
- het registreren van de gestelde vragen (loket, telefoon, e-mail) i.f.v. van het uitwerken van enkele standaard 'antwoordpakketten' (hiervoor is een registratiesysteem noodzakelijk)
- het implementeren van een GIS-module 'huisvesting'
- het vernieuwen, verbeteren en actueel houden van de immodatabank
- de andere lokale woonactoren dienen gekend te zijn en bekend gemaakt te worden

Prestaties

- het actueel houden van de huisvestingsbrochure (zowel gedrukte versie als online). Meetfactor: brochures en bezoekers website.
- het aantal geregistreerde vragen rond wonen (tegemoetkomingen en woonkwaliteit)
- aantal verdeelde huisvestingsbrochures en de werking van de online huisvestingsbrochure
- de werking van de immodatabank. Meetfactor: verslaggeving met gebruiksindicatoren
- het aantal doorverwijzingen naar andere diensten en partners

Partners

- coördinatie: cel woonbeleid

Middelen

- Stedenfondsmiddelen: werkingsmiddelen Cel Woonbeleid

OPERATIONELE DOELSTELLING 2:

Ontwikkeling van een integraal woonbeleidsplan

Doelstelling

- ontwikkeling van een visie en plan van aanpak voor een geïntegreerd en samenhangend woonbeleid, gebaseerd op de lokale sterktes en zwaktes, ingrijpend op kansen en bedreigingen en gedragen door alle lokale actoren.

Waarom

- Het stadsbestuur is reeds diverse jaren actief inzake woonbeleid, maar het ontbrak de stad aan een integraal en samenhangend visie- en actiekader dat de diverse aspecten van het woonbeleid integreert in een strategische aanpak op middellange en lange termijn. Het stadsbestuur heeft behoefte aan een dergelijk kader zowel voor de invulling van zijn eigen beleid, voor de uittekening van het beleid in de andere relevante sectoren van het stedelijk beleid als voor de invulling van zijn regierol.

Doelgroep

- primair ontwikkelingsgericht: stedelijk beleid, diverse actoren actief op de woningmarkt
- secundair doelgroepgericht: burgers en potentiële burgers

Acties

- het stadsbestuur heeft de opdracht tot het uitwerken van het lokaal woonbeleidsplan in het kader van het stedenfondsprogramma 2003-2007 toegewezen aan een deskundig bureau. Deze opdracht wordt dit jaar afgerond. Op basis van dit plan wordt verdere invulling gegeven aan de acties die opgenomen worden in het stedenfondsprogramma 2008-2013. Deze acties zullen voornamelijk gericht zijn op het verhogen van het aanbod aan kwaliteitsvolle en betaalbare woonvormen en op het verbeteren van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving. Uit het woonbeleidsplan zal blijken welke acties het meest opportuun zijn om genomen te worden; zoals o.a. het toekennen van nieuwe subsidies (bv. i.f.v. het aankopen of verhuren van woningen), het invoeren van stedelijke heffingen (bv. op leegstaand en verwaarlozing van woningen en handelspanden) of het opstellen van verordeningen (bv. het opleggen van kwaliteitsnormen bij het opsplitsen van woningen of het inrichten van kangoeroewoningen). Uit het woonbeleidsplan zal ook blijken welke instrumenten uit de Vlaamse Wooncode kunnen ingeschakeld worden om een actief grond- en pandenbeleid uit te werken (bv. recht van voorkoop, sociaal beheersrecht, enz...).
- in opvolging van het stedenfondsprogramma 2003-2007 zullen in het nieuwe programma volgende stimuleringsmaatregelen gecontinueerd worden:
 - continuering op basis van evaluatie en bijsturing van de tuinvijckrenovatiesubsidie (mogelijk uitbreiding van het toepassingsgebied naar andere tuinvijcken)
 - het voeren van sensibiliserings- en promotiecampagnes rond wonen, zoals "Wonen in Genk houdt je jong".

Prestaties:

- eind 2008 is er een actieplan dat op basis van het woonbeleidsplan verdere invulling geeft aan het woonbeleid in het kader van het stedenfonds. Meetfactor: actieplan
- tuinvijckrenovatiesubsidie: het evalueren en eventueel aanpassen van het tuinvijckrenovatiesubsidiereglement en het aantal toegekende subsidies. Meetfactor: aantal subsidies
- wooncampagne. Meetfactor: campagnemateriaal

Partners

- coördinatie: cel woonbeleid
- het stedelijk woonbeleid wordt ontwikkeld door een stedelijke woonraad waarin vertegenwoordigd zijn: de verschillende adviesraden (jeugd-, integratie-, senioren-, personen met een handicap, sport-, cultuur- en milieuraad), het OCMW Genk, de sociale huisvestingsmaatschappijen, de sociale partners actief rond wonen en huisvesting (zoals Stebo, Rimo, Sonar, Huurderssyndicaat) en de interne stadsdiensten betrokken rond wonen.

Middelen

De stedenfondsmiddelen worden gecombineerd met de inzet van reguliere middelen uit de stadbegroting, middelen van de sociale huisvestingsmaatschappijen, Vlaamse middelen die beschikbaar zijn in het kader van het woonbeleid, de diverse sociale actoren actief op de woningmarkt en private investeringen van gezinnen en projectontwikkelaars.

OPERATIONELE DOELSTELLING 3:

Herontwikkeling van de wijk Sledderlo tot een duurzame en kwaliteitsvolle leefomgeving

Doelstelling

- het wegwerken van de ruimtelijke en sociale problematiek van de woonwijk Sledderlo en dit op basis van een globale ontwikkelingsvisie die als een gezamenlijk proces opgestart wordt door alle betrokken actoren met als doel structurele impulsen te ontwikkelen die leiden tot een draagkrachtige wijk

Waarom

De sociale woonwijk Nieuw-Sledderlo werd eind de jaren '60 gebouwd in opdracht van de sociale huisvestingmaatschappij Nieuw Dak. Het gerealiseerde gedeelte is slechts een deel van de geplande satellietstad 'Genk-Zuid'. Deze was opgebouwd uit vijf wijken die rond een centraal gelegen stadscentrum geschikt werden. Met Nieuw-Sledderlo werd ongeveer de helft van de geplande wijk gerealiseerd. Het gebied waar de satellietstad gepland was, werd niet verder ontwikkeld. Nieuw-Sledderlo werd in plaats van een volledig geïncorporeerde wijk, een volledig geïsoleerde wijk in het dennenbos, nog net verbonden met het oorspronkelijk dorp Oud-Sledderlo.

Als geïsoleerd deel van een geheel dat nooit gebouwd werd heeft de wijk nooit beroep kunnen doen op voorzieningen die op niveau van de wijk en op het niveau van de satellietstad gepland waren. De wijk mist een ruimtelijke integratie in een ruimer samenlevingsgeheel. Het isolement van de wijk wordt versterkt door de bevolkingssamenstelling. Nieuw-Sledderlo is een sterk etnisch gekleurde wijk die zich kenmerkt door een zeer zwakke bevolkingssamenstelling, een wijk met sociale spanningen, een wijk ook die weinig zelforganiserend vermogen bezit.

Het ingrijpen op de samenlevingsproblematiek en op de ruimtelijke wijkkwaliteit van Nieuw-Sledderlo vereist een verregaande structurele aanpak. Het stadsbestuur wil in samenwerking met Nieuw Dak, de onderwijsinstellingen in de wijk en andere actoren een globale visie voor de herontwikkeling van de wijk in een lange termijnperspectief uittekenen op basis waarvan een fasegewijze realisatie van structurele nieuwe impulsen kan gepland worden.

Dit gezamenlijk proces is enerzijds onderzoekend gericht op het creëren van een nieuwe ruimtelijke sociale context, maar anderzijds is het tevens een nieuwe impuls die de lokale betrokkenheid activeert.

Doelgroep

- primair ontwikkelingsgericht: stedelijk beleid en actoren die in de wijk mee vorm kunnen geven aan het ontwikkelen van duurzame nieuwe impulsen voor de wijk
- secundair doelgroepgericht: bewoners en potentiële bewoners van de wijk

Acties

Het stadsbestuur doet voor de aanpak van het ontwikkelingsproces en voor de uitwerking van het masterplan voor het creëren van een nieuwe ruimtelijke sociale context voor de wijk beroep op de expertise van de Vlaamse Bouwmeester en zijn team. Het proces hiertoe werd met inzet van stedenfondsmiddelen opgestart in het voorjaar van 2007.

De actieplanning is als volgt voorzien:

- installatie van een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de stad, Nieuw Dak, de onderwijsinstellingen, vertegenwoordigers van de Vlaamse bouwmeester als begeleidingsgroep in de ontwikkeling van de diverse projectfases: maart/april 2007
- opmaken van een projectdefinitie als basis voor de studieopdracht: de opdracht wordt uitbesteed aan een onderzoeksteam dat de nodige expertise heeft op vlak van ontwerpend onderzoek, procesmatige benadering en overlegstructuren. Het doel van de opdracht is om op basis van een uitgebreid onderzoek vanuit een ruime context te

komen tot een gedeelde visie en opdrachtformulering. Gunning van de opdracht: april 2007.

- opmaak van een masterplan: ontwerp van de sociaal-ruimtelijke situatie en het uittekenen van de procesmatige aanpak om de nieuwe ontwikkeling te stimuleren. De toewijzing van de opdracht gebeurt via twee fases: lancering van een oproep tot kandidatuurstelling via de Open Publicatie in juni 2007. Op basis van de ingediende kandidaturen wordt een eerste selectie van een vijftal bureaus gemaakt die de opdracht krijgen een eerste basisvoorstel uit te werken. Op basis hiervan wordt dan de opdracht definitief toegewezen. De toewijzing van de opdracht wordt voorzien voor januari 2008. Het masterplan zou afgewerkt moeten zijn tegen augustus/september 2008.
- na de opmaak van het masterplan volgt de fasegewijze realisatie van de geplande vernieuwingen

Prestaties

- masterplan en uittekening van de procesmatige aanpak. Meetfactor: plan en studiedocument
- actieplan: op te maken op basis van de studiefase

Partners

- coördinatie: dienst Ruimtelijke Ordening
- de partners in de ontwikkelingsfase zijn het stadsbestuur, de sociale huisvestingsmaatschappij Nieuw Dak, het wijkonderwijs enerzijds en de Vlaamse Bouwmeester en het Vlaams Steunpunt Wonen anderzijds

Middelen

- de additionele middelen voor studiekosten en projectmanagement worden ingebracht via het Stedenfonds. In een latere fase zullen de kosten voor de implementatie van de impulsontwikkelingen gerealiseerd worden o.a. met inzet van de middelen van het Vlaamse huisvestingsbeleid, Nieuw Dak, middelen uit het onderwijsbeleid, reguliere stedelijke middelen en stedenfondsmiddelen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 4:

Ontwikkeling van huisvesting en zorg op maat van senioren

Doelstelling

- ontwikkeling van aangepaste woonzorginitiatieven die senioren toelaten zo lang mogelijk in hun eigen omgeving te verblijven

Waarom

Het OCMW heeft in de periode 2003-2005 een studie laten uitvoeren naar de woonwensen en –behoeften van thuiswonende Genkse senioren. Uit deze studie blijkt dat senioren langer zelf het heft in eigen handen willen nemen. Daartegenover staat dat de organisatie van zorg binnen de familiale context afneemt waardoor het beroep op professionele krachten toeneemt. De diversiteit binnen de ouderengroep neemt toe, er is sprake van vergrijzing van de armoede. Vanuit de principes van zorg op maat worden privacy, autonomie en zelfbeschikking steeds belangrijker. Vanuit deze principes dient invulling gegeven te worden aan het woonzorgbeleid voor senioren.

Dit betekent dat woningen dienen aangepast te worden, dat er een combinatie van wonen en zorg dient gerealiseerd te worden, dat samenwerking tussen de verschillende partners en zorgverstrekkers aangewezen is, dat er gezocht dient te worden naar nieuwe woonvormen zoals woonzorgzones, ... Dit betekent ook dat er nood is aan informatie op maat.

In opvolging van bovengenoemde studie wordt momenteel een studie uitgevoerd met betrekking tot de implementatie van woonzorgzones en alternatieve woonvormen voor senioren in Genk.

Het OCMW wil een coördinerende rol opnemen en wil ook motor zijn in het realiseren van de aanbevelingen die uit de studie naar voren komen. Ook de verdere ontwikkeling van de Welzijns-campus in Genk is in dit kader een belangrijke uitdaging.

Doelgroep

- senioren met behoefte aan aangepaste woonvormen
- zorgverstrekkers
- jonge gezinnen i.f.v. het tijdig bewust maken van concepten zoals 'levenslang wonen' en 'aanpasbaar bouwen'

Acties

- ontwikkeling van woonzorgzones in Genk: het creëren, mobiliseren en heroriënteren van voorzieningen; het ontwikkelen van vormen van nachtopvang, crisisopvang, brugverblijf, uitbreiding dagopvang, uitbouw psychiatrische zorg, ... Uitbouw welzijns-campus in functie van de woonknoten van senioren, ...
- ondersteuning van de realisatie van alternatieve woonvormen: aanpassing privé-woningen, sociale huurwoningen, ...
- acties gericht op de ondersteuning van de mobiliteit van senioren
- acties gericht op de eenzaamheidsproblematiek: inschakeling vrijwilligers, stimulering sociale netwerken, drempelverlaging voorzieningen, ...
- vraaggestuurde informatieverstrekking: seniorenvolgsysteem, bezoektteam, ADL-advies, doelgroepcommunicatie en begeleiding, ontwikkeling incentives gericht op woonaanpassing, ...
- acties gericht op het leren omgaan van senioren met technologie en domotica ter ondersteuning van thuiszorg
- promotie- en sensibiliseringsacties i.f.v. het bekend maken van het woonzorgzoneconcept, de Genkse bewoners vertrouwd maken met de nieuwe alternatieve woonvormen en de professionele bouwwereld informeren over de visie van het stadsbestuur over deze alternatieve woonvormen, om zo het aanbod te kunnen vergroten

Prestaties

- realisatie woonzorgzones. Meetfactor: verslaggeving
- realisatie draaischijffunctie inzake dienstverlening aan senioren door de dienstencentra van het OCMW. Meetfactor: verslaggeving
- uitbouw welzijns-campus zowel naar wonen, zorg en dienstverlening. Meetfactor: verslag
- realisatie alternatieve woonvormen. Meetfactor: verslag aantal realisaties
- toename woningen levenslang wonen. Meetfactor: verslag aantal woningen
- toename mobiliteitsondersteuning. Meetfactor: verslag aantal bereikte senioren
- aantal begeleidingen in het kader van het seniorenvolgsysteem, het bezoektteam en het ADL-advies
- dienstverlening in thuiszorg op vlak van eenzaamheidsproblematiek, domotica, ... Meetfactor: verslag over methodiekontwikkeling en aantal bereikte personen
- sensibiliserings- en promotiecampagnes. Meetfactor: campagnemateriaal

Partners

- coördinatie: OCMW
- actoren betrokken rond wonen (zoals sociale huisvestingsmaatschappijen en private projectontwikkelaars) en actoren actief rond zorgvoorzieningen (zoals OCMW, rusthuizen, ziekenhuizen, wijkcentra, enz...)

Middelen

- Stedenfonds in combinatie met werkingssubsidies en investeringsfondsen vanwege de provinciale, Vlaamse en/of Europese overheid

OPERATIONELE DOELSTELLING 5:

Organisatie van wijkmanagement met als doel het bevorderen van de leefkwaliteit van de woonwijken

Doelstelling

- het verhogen van de fysieke kwaliteit van de woonomgeving, van de sociale leefbaarheid en van het zelfinitiatief van bewoners inzake zorg voor hun leefomgeving

Waarom

De stad streeft naar een kwaliteitsvol samenleven in wijken met een sfeervolle publieke omgeving, degelijke basisvoorzieningen en een goede sociale leefkwaliteit. Dit houdt in dat de stad haar beleid afstemt op de behoeften die leven op wijkniveau, dat de stad inspeelt op knelpunten die zich hier voordoen, en een actieve stimulerende en ondersteunende rol opneemt inzake het sociale leven en de realisatie van burgerinitiatief ten behoeve van de eigen leefomgeving. Dit betekent dat de stad een nauwe band onderhoudt met de wijk, weet wat er in de wijk leeft, wat er evolueert, ... Wijkmanagement is een instrument voor het ontwikkelen van deze band met de wijk.

Om op integrale wijze de leefkwaliteit van de wijken te bevorderen is een sterke samenwerking en coördinatie vereist tussen de diverse stadsdiensten enerzijds en tussen de stadsdiensten en de diverse actoren in de wijk anderzijds. Wijkmanagement speelt een belangrijke rol in de realisatie van deze afstemming en samenwerking. De wijze waarop dit dient te gebeuren is afhankelijk van de aard van de wijken. In de zogenaamde impuls wijken doet zich een combinatie van achterstellingsproblemen voor, wat inhoudt dat het zelforganiserend vermogen van de burgers er zeer beperkt is en dat er een grotere aanwezigheid is van sociale spanningen. De inzet op deze wijken is intensiever en van een andere aard dan deze in de andere wijken.

Binnen de grenzen van de mogelijkheden en de beleidsinstrumenten van de stad dienen de dieperliggende oorzaken van achterstelling aangepakt te worden. De thematiek situeert zich op de grens van het individuele en het collectieve en vergt een nauwe afstemming tussen beleidsdomeinen zoals welzijn, huisvesting, tewerkstelling, integratie, onderwijs, opvoedingsondersteuning, ... Daarnaast dient er aandacht te zijn voor de problematiek van de segregatie, het ontbreken van sociale cohesie, ...

Traditionele organisatiekaders die vroeger instonden voor het beheer van socio-culturele voorzieningen in de wijken vallen weg, de verantwoordelijkheid van vrijwilligers wordt omwille van allerlei wettelijke bepalingen groot, het aantal vrijwilligers dat de beheerstaken en verantwoordelijkheden wil opnemen valt weg. Dit vergt een nieuw stedelijk beleid op dit vlak met een herziening van de ondersteuningrol van de stad enerzijds en het activeren van vrijwilligersverantwoordelijkheid op een haalbaar niveau anderzijds.

Genk kenmerkt zich sterk als een verzorgingstad. Burgers schuiven steeds meer verantwoordelijkheid af op de stad. Waarden en normen zoals respect, zelfverantwoordelijkheid, ... komen steeds sterker onder druk te staan. Deze evolutie noopt de stad om haar burgers meer te responsabiliseren en een appél te doen op zelfverantwoordelijkheid, zowel ten aanzien van de eigen situatie als ten aanzien van de leefomgeving. Wijkmanagement heeft een belangrijke rol te vervullen in het sensibiliseren van burgers omtrent deze zelfverantwoordelijkheid.

Doelgroepen

- wijkbewoners
- wijkorganisaties

- wijkactoren

Acties

- **wijkontwikkeling als instrument voor planning, management, communicatie met de wijk:**
 - continuering van het wijkmanagement in alle Genkse wijken met bijzondere aandacht voor het plannen, afstemmen en opvolgen van de wijkgerichte acties vanuit de diverse stedelijke diensten, de uitbouw van wijkteams in de diverse wijken, het uitwerken, ontwikkelen van een basispakket aan dienstverlening, activiteiten die het wijkmanagement in de wijk zal uitbouwen
 - het herdefiniëren van de rol van het stedelijk intersectoraal overleg als plannings- en afstemmingsinstrument voor de integrale benadering van de leefkwaliteit van de wijken
 - organisatie van overleg en samenwerking tussen de diverse actoren in de wijk gericht op de aanpak van wijkgerichte problemen
 - ontwikkelen van een leefbaarheidstoets die gehanteerd wordt bij nieuwe projecten en initiatieven
 - continuering van wijkgerichte projecten zoals de buurtwerkplaatsen, buurttoezichters, buurtwerk
- **wijkmanagement als instrument voor het verhogen van de bewonersbetrokkenheid:**
 - ontwikkeling van een nieuw concept voor de wijkvergaderingen als forum voor dialoog tussen het stedelijk beleid, de betrokken stadsdiensten en de burgers
 - organisatie van bewonerspanels en andere participatiekanalen op wijkniveau
 - ontwikkeling van initiatieven en instrumenten gericht op het betrekken van de burgers bij hun leefomgeving en op het stimuleren van zelfverantwoordelijkheid
- **versterking van de socio-culturele basisvoorzieningen in de wijken:**
 - ontwikkeling van een beleidskader voor de stedelijke ondersteuning van het beheer van wijkgebonden socio-culturele infrastructuur
 - ondersteuning, financiering van de uitbouw van aangepaste hedendaagse infrastructuur die multifunctioneel inzetbaar is

Prestaties

- beschikbaarheid van jaarlijkse wijkplannen. Meetfactor: plannen
- opvolging, ondersteuning, implementatie van de diverse projecten op wijkniveau. Meetfactor: verslaggeving
- organisatie van overleg op wijkniveau: stedelijk, met betrokken wijkactoren, wijkfora, ... Meetfactor: verslaggeving
- eind 2008 is een beleidsnota inzake de stedelijke ondersteuning van socio-culturele infrastructuur in de wijken beschikbaar. Meetfactor: beleidsnota
- stedelijke ondersteuning van de ontwikkeling, renovatie van wijkgebonden socio-culturele infrastructuur. Meetfactor: verslaggeving met betrekking tot de stedelijke ondersteuning

Partners

- coördinatie: dienst wijkontwikkeling
- stedelijke partners: stedelijke diensten, OCMW en politie
- partners in de samenlevingsopbouw: vzw Stebo en vzw Rimo
- PWA (buurttoezichters)
- verenigingen en diensten actief in de wijk, burgers

Middelen:

Combinatie van stedenfondsmiddelen met reguliere middelen van de stad.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2:

STADSEIGEN STEDELIJKHEID.

HET STADSBESTUUR WENST DE STEDELIJKE VITALITEIT TE VERHOGEN WAARDOOR GENK AANTREKKELIJKER WORDT OM TE WONEN, TE WERKEN, TE VERBLIJVEN EN TE ONDERNEMEN

Genk is een jonge stad met een eigen ontwikkelingsevolutie die aan de stad een eigen identiteit gegeven heeft. Het stadsbestuur wil, uitgaande van deze eigen identiteit, belangrijke nieuwe projecten realiseren die het stedelijk weefsel versterken en daardoor de aantrekkelijkheid en de wervingskracht van de stad verhogen.

Motivering strategische doelstelling

Deze doelstelling is een verderzetting van dezelfde doelstelling die ook in het vorig beleidsprogramma was opgenomen. De motivering voor het opnemen van deze doelstelling bouwt dan ook verder op de argumenten die hiervoor in vorig beleidsprogramma werden aangereikt. Het werken met deze doelstelling heeft ertoe geleid dat de ontwikkelingsvisies werden verruimd en dat er nieuwe opportuniteiten werden opgenomen.

- Genk is een jonge stad die gegroeid is vanuit de mijnnijverheid. Deze economische ontwikkeling heeft het profiel van de stad in sterke mate bepaald: zowel in ruimtelijk opzicht, op het vlak van de bevolkingssamenstelling als op het vlak van de ontwikkeling van stedelijke functies. Genk is niet gegroeid vanuit het centrum maar heeft zich ontwikkeld rond de drie mijnzetels. Als gevolg daarvan hebben zich een aantal stedelijke functies zoals handel, horeca, sport, cultuur, onderwijs verspreid over Genk ontwikkeld, waardoor de ontwikkeling van een sterke stadskern werd afgeremd. De stad heeft behoefte aan een sterke stadskern waarin zich een concentratie van stedelijke activiteiten voordoet. In het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan wordt geopteerd voor een **bipolaire ontwikkeling van de kernstad** met als ene pool de stadsstrip of de eigenlijke stadskern en als andere pool de mijnsite van Winterslag. In en tussen deze gebieden wordt een sterke concentratie van stedelijke activiteiten beoogd. In het vorige en het huidige stedelijk meerjarenbeleidsprogramma en ook in de stedenfondsprogramma's heeft de stad er uitdrukkelijk voor geopteerd om in deze zone belangrijke stadsprojecten te realiseren die zowel in ruimtelijk opzicht de stedelijke samenhang versterken als bijdragen tot het versterken van het stedelijk aanbod en het verhogen van de stedelijke vitaliteit.
- Genk maakt deel uit van het regionaal stedelijk gebied Hasselt-Genk. Dit betekent dat de stad een belangrijke taakstelling heeft inzake economie, wonen en het aanbieden van stedelijke voorzieningen. Genk streeft een evenwichtige ontwikkeling van al deze functies na, waardoor **Genk niet in hoofdzaak functioneert als een werkstad maar als een wervende stad met een boeiende mix aan duurzame functies**. Genk wil de ontwikkeling van deze functies uitbouwen vanuit de eigenheid en de eigen potenties van de stad, waardoor Genk zich profileert als een stad met een eigen karakter. Genk heeft ruimte voor nieuwe invullingen, de voormalige mijnterreinen bezitten op dit vlak een bijzonder potentieel en dit omwille van de uitgestrekte terreinen, maar ook omwille van het unieke industriële patrimonium.

Genk heeft ervoor gekozen om de volgende jaren in te zetten op volgende ontwikkelingen. Een aantal hiervan werden reeds in de vorige programmaperiode opgestart:

- de verdere uitvoering van het integrale ontwikkelingsplan gericht op de versterking van de **stadskern**: ontwikkeling van nieuwe functies op vlak van wonen, winkelen, horeca, vrijetijdsvoorzieningen, mobiliteit, publieke ruimte, ... Deze ontwikkelingen moeten het stadscentrum een nieuw gezicht geven.
- **de ontwikkeling van C-Mine**, de voormalige mijnsite van Winterslag. Uitgaande van de potenties van de stad wordt op C-Mine een activiteitencluster met als drager het gegeven creativiteit ontwikkeld. Creativiteit krijgt invulling via het realiseren van projecten in vier pijlers: educatie, creatieve economie, cultuur en toerisme/recreatie. C-Mine moet creativiteit opwekken, niet alleen door activiteiten op de site, maar moet ook creativiteit in de hele stad stimuleren.
- **Cultuur**: realisatie op C-Mine van nieuwe hedendaagse ruimtes voor cultuurpresentatie en cultuurcreatie, verdere ontwikkeling van Casino Modern tot centrum voor de productie, presentatie en opleiding ten behoeve van professionele kunstenaars, de bouw van een nieuw bibliotheekcomplex op het stadsplein. Op cultureel vlak wil Genk zich profileren als een sociaalartistieke fabriek, en dit door het eigen verleden te enten op hedendaagse tendensen.
- **Toerisme**: benutting van het unieke industriële patrimonium van C-Mine voor de uitbouw van een hedendaagse toeristische beleving die enerzijds geënt wordt op het mijnverleden en anderzijds op de creatieve activiteiten op de site. Toeristische valorisatie van het groene karakter van Genk: uitbouw van Kattevennen tot toegangspoort van het Nationaal Park Hoge Kempen.
- **Sport**: het benutten van de potenties van KRC voor de ontwikkeling van nieuwe projecten: Football-experience centrum en uitbouw van de KRC-site tot zone voor sport en recreatie.
- **Jeugd**: profilering van het nieuwe jeugdcentrum als een hedendaagse ontmoetings- en creatieplaats voor jongereninitiatieven, jeugdcultuur en vrije tijd.

Naast de ontwikkeling van nieuwe functies is het belangrijk aandacht te besteden aan het **groeipotentieel en –behoeften van de aanwezige functies** zoals onderwijs, handel, horeca, aan de uitwerking van flankerende kwaliteitsbevorderende acties of aan profilering door kleinschalige, unieke acties.

- Genk is derde industriestad van Vlaanderen. In het Limburgplan dat werd goedgekeurd door de Vlaamse regering wordt Genk erkend als **economische en logistieke poort** voor de regio. Genk wil zijn werkverschaffende functie voor de regio behouden en versterken en zijn imago van industriestad verruimen tot **creatieve maakstad**. Genk wil deze taakstelling waarmaken via toekomstgerichte projectontwikkelingen die het economisch weefsel van Genk ondersteunen en verbreden. Belangrijke potenties hiertoe liggen in de ontwikkeling van het voormalige mijnterrein van Waterschei tot hoogwaardig bedrijvenpark met wetenschapspark en in de uitbouw van de creatieve economie op C-Mine.

Belangrijk is na te gaan hoe een aantal van deze ontwikkelingen gekoppeld kunnen worden aan ruimere stedelijke of interregionale netwerken.

- In de voorbije beleidsperiode werd een boeiende mix van projecten ‘in stelling’ gezet. Dit heeft in belangrijke mate bijgedragen tot de versterking van het stadsimago. In de toekomst dienen deze projectontwikkelingen zich te vertalen in **nieuwe wervingskracht** voor de stad. Hiertoe zijn sterke promotiecampagnes vereist. Deze wervingskracht moet zich vertalen in een toename van het bewonersaantal door het aantrekken van sterkere bevolkingsgroepen, in een toename van het aantal bezoekers aan de stad, in een verhoging van de private investeringen.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1:

Kernstadversterking, aantrekken en ontwikkelen van projecten die een bovenlokale wervingskracht hebben

Spoor 1: ontwikkeling stadsplein

Betreft een verdere ontwikkeling van een project dat in vorige programmaperiode werd opgestart.

Doelstelling

- inplanting nieuwe functies / upgrading van bestaande functies met het oog op het verhogen van de kwaliteit, de vitaliteit en de aantrekkingskracht van het stadscentrum.

Waarom

- Op basis van een analyse van de kwaliteiten en functies van het stadscentrum werd eind de jaren '90 een integraal ontwikkelingsplan voor het stadscentrum opgestart. Dit plan is gericht op het inbrengen van nieuwe functies in het stadscentrum, het verhogen van de kwaliteit van de publieke ruimtes, de ontwikkeling van een centrumring en het autoluw maken van de koopzone door het aanleggen van parkings aan de rand van de koopzone. Het ontwikkelingsplan omvat diverse projectlocaties die in samenwerking met private partners tot ontwikkeling gebracht worden. Een aantal van deze projecten zijn reeds uitgevoerd. Belangrijk in het plan is de poolontwikkeling met aan de westpool de ontwikkeling van het stadsplein - Sint-Martinusplein en aan de oostzijde de herontwikkeling van shopping 1. Tussen deze polen dient zich een kwaliteitsvolle en dynamische shopping- en horecazone met wonen boven de winkels te situeren.
Een belangrijk onderdeel van het project heeft betrekking op de ontwikkeling van de zone stadsplein – Sint-Martinusplein: aanleg van een ondergrondse parking, realisatie van 15.000m² winkelruimtes, bouw van 100-tal woongelegenheden, realisatie van een nieuw bibliotheekcomplex, een nieuw jeugdcentrum en pleinaanleg. Deze ontwikkelingen werden opgenomen en uitgevoerd in het kader van het vorige beleidsprogramma.
- In het huidige stedenfondsprogramma wordt de ontwikkeling van de Grote Markt in het middengebied en van de oostpool, met name de herontwikkeling van shopping 1, in PPS-verband opgenomen evenals de aanzet tot de andere geplande projectontwikkelingen, waaronder de stationsomgeving.
- Wanneer deze ontwikkelingen gerealiseerd zijn heeft het stadscentrum een nieuw gezicht gekregen en moet het over voldoende kracht beschikken om de verloren koopbinding terug op te bouwen en nieuwe bezoekers aan te trekken, zowel voor de shoppingfunctie, de horeca als voor de stedelijke vrijetijdsvoorzieningen.

Doelgroep

- handelaars en horeca-uitbaters
- bezoekers
- bewoners

Acties

- heraanleg van de Grote Markt in aansluiting op het stadsplein en het Sint-Martinusplein (door het stadsbestuur)
- herontwikkeling van shopping 1 omwille van het verouderde karakter van de shopping enerzijds en een sterkere integratie van shopping 1 in de kooproute anderzijds: renovatie en uitbreiding van de shoppingruimte waardoor nieuwe

vestigingsmogelijkheden ontstaan, uitbreiding van het parkeeraanbod, heraanleg van de toegangszones en van de buitenruimte (PPS-ontwikkeling)

- versterking van de integratie van shopping 2 in de kooprouting: private projectontwikkeling met mogelijk stedelijke ingreep in publieke ruimte
- voorbereiding van de herontwikkeling van de stationsomgeving in samenwerking met de NMBS en De Lijn

Prestaties

- projectrealisaties. Meetfactor: verslaggeving

Partners

- coördinatie: stedelijk projectmanagementteam
- stadsbestuur en private projectontwikkelaars

Middelen

- reguliere stadsmiddelen, private middelen, Stedenfonds

Spoor 2: ontwikkeling C-Mine

Betreft een verdere ontwikkeling van een project dat in vorige programmaperiode werd opgestart. De ontwikkeling van C-Mine werd ingediend in het kader van de strategische contracten.

Doelstelling

- ontwikkeling van het voormalige mijnterrein van Winterslag tot een tweede sterke activiteitenpool in de kernstad en dit aansluitend bij de opties die hiertoe genomen werden in het GRS

Waarom

De motivering voor de projectontwikkeling sluit aan bij de ontwikkeling die reeds in vorig programma werd gegeven. Inmiddels werden de opties voor de projectontwikkeling geconcretiseerd in concrete projecten waarvan er een aantal al gerealiseerd werden en waarvan er een aantal op korte en middellange termijn uitgevoerd zullen worden.

De voormalige mijnsite van Winterslag omvat naast de terreinen een indrukwekkend industrieel erfgoed dat zonder moeite kan concurreren met buitenlandse industriële sites. Het stadsbestuur heeft ervoor geopteerd om de site met respect voor het verleden een nieuw hedendaagse bestemming te geven en de site te ontwikkelen tot een krachtige activiteitencluster in de kernstad. De ontwikkeling van de site is opgedeeld in drie zones:

- de gebouwsite, die ontwikkeld wordt ten behoeve van een cluster van wervende projecten
 - de woonzone: ontwikkeling van een 390-tal hedendaagse wooneenheden ten behoeve van de private woningmarkt
 - de terril: ontwikkeling tot recreatief stadspark.
- De ontwikkeling van de **gebouwsite** vertrekt enerzijds vanuit de behoefte van de stad om meer wervende voorzieningen te realiseren op vlak van toerisme, cultuur, educatie, ... Anderzijds gaat de ontwikkeling van de site uit van een ontwikkeling die gebaseerd is op het eigen potentieel van de stad. Het stadsbestuur heeft hierbij niet gekozen voor een ontwikkeling van een grootschalig project dat vreemd is aan de stadscultuur, maar wel voor de ontwikkeling van een cluster van samenhangende projecten die elkaar in hun samenhang versterken en een unieke attractiviteit ontwikkelen. Dit heeft geleid tot een

activiteitencluster die ingevuld wordt vanuit het gegeven creativiteit. Creativiteit wordt ingevuld door realisatie van projecten binnen vier pijlers: educatie, creatieve economie, cultuur en toerisme/recreatie. In het verleden haalde Winterslag steenkool boven, in de toekomst moet C-Mine creativiteit bovenhalen.

Door de samenstelling van de clusteractiviteiten moet C-Mine zowel een breed publiek als doelgroepen met specifieke belangstelling aanspreken, zal de site zowel overdag als 's avonds, tijdens de weekdays en in de weekends bezoekers en klanten aantrekken.

In het vorige beleidsprogramma werden reeds een aantal ontwikkelingen gerealiseerd of opgestart:

- inplanting van een bioscoopcomplex
- aanleg van de bovengrondse parking en omgevingsaanleg
- bouw van een ondergrondse parking
- studie herontwikkeling van de energiegebouwen tot ruimte voor toerisme, cultuur en creatieve economie. De offertevraag voor de uitvoering van de werken wordt in maart 2007 gepubliceerd; verwacht wordt dat de werken kunnen starten in augustus 2008.
- studie/opmaak voorontwerp herinrichting van een gedeelte van de kantoorgebouwen tot bedrijfsverzamelgebouw voor creatieve economiebedrijven
- inplanting Media en Designacademie op de site: werken worden in het voorjaar van 2007 gegund
- vestiging van toonaangevende creatieve economiebedrijven op de site: realisatieovereenkomst voor de vestiging van Stockmansblauw, overeenkomsten in voorbereiding met Painting with Light en Jaga/experience factory
- aanstelling ontwerper stedelijk plein.

De realisatie van een dergelijke functiecluster vergt de inzet van een aanzienlijk budget. Dit dient gespreid over meerdere programmaperiodes opgebouwd te worden.

- De ontwikkeling van de **woonzone**: er werd een PPS-overeenkomst afgesloten met de firma Janssen-Droogmans. De private ontwikkelaar staat in voor een gefaseerde ontwikkeling van de woningen. Het stadsbestuur neemt de ontwikkeling van de publieke ruimte voor zijn rekening.
- Ontwikkeling van de **terril** tot recreatief stadspark en dit aansluitend op de ontwikkeling van de gebouwsite. Het stadsbestuur heeft een masterplan voor de ontwikkeling van de terril laten opmaken met bijbehorende kostenraming. De bedoelde ontwikkeling vergt een dermate grote inzet van middelen dat een gefaseerde ontwikkeling dient onderzocht te worden, bovendien zal er voor de ontwikkeling gezocht moeten worden naar projectpartners.

Doelgroep

- bezoekers: cultuurvragers, toeristen, recreanten, ...
- ondernemers: cultuurproducenten, creatieve economiebedrijven, bedrijven en ondernemende organisaties die activiteiten op de site willen organiseren
- studenten
- bewoners

Acties

In aansluiting op de reeds ondernomen ontwikkelingsstappen zullen in de periode 2008-2013 volgende projecten en acties gerealiseerd worden:

- educatie: inplanting van de Media en Designacademie/KHLim op de site
- toerisme: uitbouw van een regionaal toeristisch bezoekersonthaal, van een hedendaagse mine-experience en van een bezoekersprogramma gekoppeld aan de site en de omgeving
- cultuur: realisatie van nieuwbouw ten behoeve van cultuurpresentatie en –creatie: twee podiumzalen, tentoonstellingsruimte, vergaderinfrastructuur en burelen

- creatieve economie: inrichting en ontwikkeling designcentrum, inrichting van de unieke barenzaal tot ruimte voor ondernemende organisaties, inrichting kantoorgebouw tot bedrijfsverzamelgebouw voor creatieve economiebedrijven, inplanting toonaangevende creatieve economiebedrijven op de site
- aantrekken van een private partner voor de uitbating van de horecafunctie die voorzien wordt in de energiegebouwen
- aanleg van een stedelijk plein
- omgevingsaanleg in de woonzone
- ontwikkeling plan van aanpak voor de terril met daaraan gekoppeld een gefaseerde uitvoering van het plan

Prestaties

- projectrealisaties. Meetfactor: verslaggeving

Partners

- coördinatie: stedelijk projectmanagementteam
- stadsbestuur, private ontwikkelaars, Toerisme Vlaanderen, Toerisme Limburg, LISOM, creatieve economiebedrijven

Middelen

De ontwikkeling van een dergelijk omvangrijk project vergt de inzet van aanzienlijke budgetten. De totale ontwikkelingskost van de site wordt geraamd op 122.175.643,52 Euro, exclusief de ontwikkeling van de terril.

De inbreng van de private partners wordt geraamd op 57.379.756,56 Euro (47%), de publieke inbreng op 64.795.886,96 Euro (53%). Voor de realisatie van de publieke inbreng doet het stadsbestuur beroep op betoelaging in het kader van het EFRO-doelstelling II-programma en Interreg, Lisom, Toerisme Vlaanderen, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Economie, en het Provinciebestuur van Limburg. Bij een optimale betoelaging door deze partners bedraagt de stedelijke inbreng nog steeds ongeveer 39 mio Euro. Het stadsbestuur realiseert deze inbreng met eigen middelen en met inbreng uit het stedenfonds.

Prestaties

- projectrealisaties

OPERATIONELE DOELSTELLING 2:

Het stadsbestuur van Genk wil het economisch weefsel van de stad versterken door de ontwikkeling van een hoogwaardig bedrijvenpark met wetenschapspark

De ontwikkeling van het hoogwaardig bedrijvenpark / wetenschapspark werd ingediend in het kader van de strategische contracten.

Doelstelling

- ontwikkelen van vestigingsmogelijkheden voor nieuwe bedrijfsactiviteiten die het economisch weefsel van de stad versterken en nieuwe werkgelegenheid creëren

Waarom

- Genk is de derde industriestad in Vlaanderen, heeft een belangrijke economische taakstelling in het kader van het regionaal stedelijk gebied Hasselt-Genk en wordt in het Limburgplan erkend als de economische en logistieke poort voor de regio. Genk heeft de ambitie om zijn taakstelling als werkverschaffende stad te behouden en te versterken.
- Genk heeft het imago van industriestad. De stad wil dit imago omvormen tot een imago van creatieve en innovatieve stad van de maakeconomie, waarbij de maakeconomie de basis vormt voor het ontwikkelen van andere soorten bedrijvigheid. In de Genkse maakeconomie worden vaak hoogtechnologische producten voor een internationale markt geproduceerd.
- Om de toekomst van het Genkse economische weefsel veilig te stellen is een evolutie naar een meer kennisgerichte en innovatieve economie noodzakelijk.
- Genk heeft de ruimte voor belangrijke nieuwe toekomstgerichte bedrijfsontwikkelingen. Tot deze ruimtes behoort het voormalige mijnterrein van Waterschei. Uit een studie uitgevoerd door de GOM-Limburg blijkt dat het mijnterrein van Waterschei in Limburg het best geschikt is voor de realisatie van een hoogwaardig bedrijvenpark. Om een structurele rol te kunnen spelen in de ontwikkeling heeft het stadsbestuur van Genk beslist om het terrein te kopen van de LRM. Tussen stad Genk en LRM wordt een samenwerkingsovereenkomst uitgewerkt met betrekking tot de ontwikkeling van het bedrijvenpark.
- In het kader van de evolutie naar een meer kennisgerichte economie is het stadsbestuur een partnerschap aangegaan met de associatie KULeuven/KHlim met betrekking tot de ontwikkeling van een wetenschapspark op het hoogwaardig bedrijvenpark. Bij deze ontwikkeling is ook de UHasselt betrokken.

In het vorige beleidsprogramma werd via addenda de aanzet tot deze projectontwikkeling opgenomen. In dit kader werden/worden in 2006-2007 volgende acties uitgevoerd:

- opmaak van een masterplan, Mer en RUP
- aankoop van het terrein door de stad Genk
- afsluiting van een samenwerkingsovereenkomst met LRM
- oprichting van een beheerscomité ten behoeve van het wetenschapspark
- aanbesteding van de eerste fase van de inrichtingswerken.

Doelgroep

- kennisgerichte bedrijven

Acties

In aansluiting op de acties voorzien in 2006-2007 worden in de voorliggende beleidsovereenkomst volgende acties voorzien:

- uitvoering van inrichtingswerken op het terrein: aanleg van wegen, rioleringen, voorzieningen, ...
- oprichting van een projectmanagement voor het terrein
- oprichting in PPS-verband van gebouwen
- ontwikkeling van het beschermde voormalige hoofdgebouw van de mijnsite
- bedrijfsacquisitie
- ontsluiting van het terrein
- opstarten projectmanagement voor het wetenschapspark
- uitwerking van een businessplan voor de ontwikkeling van het wetenschapspark
- ontwikkeling van gebouweninfrastructuur voor bedrijven die zich vestigen op het wetenschapspark
- bedrijfsacquisitie ten behoeve van het wetenschapspark

Prestaties

- in de feiten wordt aangetoond dat de uitvoering van de inrichtingswerken op het terrein in uitvoering zijn. Meetfactor: verslaggeving
- uit verslaggeving blijkt het functioneren van het projectmanagement ten behoeve van het hoogwaardig bedrijvenpark en het wetenschapspark
- uit verslaggeving blijkt dat de infrastructuurontwikkeling ten behoeve van de bedrijfshuisvesting in ontwikkeling is: opmaak van businessplannen, aantrekken van private partners, afsluiten van realisatieovereenkomsten, realisatie van de infrastructuur
- cijfergegevens geven een zicht op de resultaten inzake bedrijfsacquisitie

Partners

- coördinatie: stedelijk projectmanagementteam
- stadsbestuur, LRM, associatie KULeuven / KHLim en UHasselt, private projectontwikkelaars

Middelen

- er wordt een beroep gedaan op inbreng van de Vlaamse overheid (Agentschap Economie en Agentschap Onroerend Erfgoed), EFRO-doelstelling II-programma, LRM, private financiering, reguliere stadsmiddelen en stedenfondsmiddelen

OPERATIONELE DOELSTELLING 3:

Upgrading van aanwezige stedelijke functies en ontwikkeling en ondersteuning van nieuwe stadseigen functies

Spoor 1: upgrading handel en horeca in de stad

Doelstelling

- versterking van de profilering van het handels- en horeca-apparaat van de stad

Waarom

- In 1998 heeft het stadsbestuur in het kader van het Mercuriusfonds een strategisch commercieel plan opgemaakt. Hierin koos het stadsbestuur voor een concentratie van de shoppingfunctie in het stadscentrum en voor een geprofileerde ontwikkeling van de bovenlokale handelsomgevingen. Dit heeft geleid tot een ontwikkelingsplan voor Genk-Centrum en een actieplan voor de drie bovenlokale handelsstraten die zich situeren in de vroegere mijnomgevingen: de Vennestraat, de Stalenstraat en de Hoevenzavellaan. Omwille van de mijnsluitingen hadden deze straten af te rekenen met leegstand en verloedering. Daarnaast werden ontwikkelingsplannen opgemaakt voor de Hasseltweg en voor de handelszone Bosdel.
- Het centrumplan is in volle ontwikkeling en zal op korte termijn leiden tot nieuwe commerciële invullingen op het Stadsplein, het Sint-Martinusplein, in de omgeving van Shopping II / Molenstraat en op middellange termijn tot nieuwe ontwikkelingen in Shopping I. Belangrijk is dat deze ontwikkelingen ondersteund worden door een flankerend beleid gericht op ontwikkelen van incentives die de koopbinding terug moeten versterken.
- Ten behoeve van de bovenlokale handelsstraten zoals de Vennestraat, de Stalenstraat en de Hoevenzavellaan werden in het verleden eerder ondersteunende acties uitgewerkt zoals winkelstraatmanagement, woonwinkelrenovatiepremie, samenvoegingspremie, organisatie van een versmarkt in de Vennestraat, ... en dit in afwachting van de ontwikkeling van nieuwe hefboomen voor deze handelsomgevingen. Deze hefboomen dienen zich nu concreet aan: de ontwikkeling van C-Mine zal een belangrijke impuls geven aan de herontwikkeling van de Vennestraat, de ontwikkeling van het hoogwaardig bedrijvenpark zal nieuw kooppotentieel voor de Stalenstraat aantrekken. In het kader van deze ontwikkelingen werden in vorige beleidsperiode masterplannen voor de ontwikkeling van deze omgevingen opgemaakt en wordt het commercieel strategisch plan geactualiseerd.
In de volgende jaren ligt het accent op het implementeren van de uitgewerkte plannen voor deze omgevingen.
- In voorgaande beleidsperiode werd eveneens een horecabeleidsplan voor de stad opgesteld. Dit plan tekent de ontwikkelingsbehoeften inzake horeca uit, geeft aan welke acties aangewezen zijn om deze ontwikkelingsbehoeften in te vullen en welk flankerend beleid nodig is om de horeca nieuwe bijkomende profilering en wervingskracht te geven.

Doelgroep

- handelszaken
- horeca-uitbaters
- klanten
- stadsbezoekers

Acties

- implementatie van de acties die worden vooropgesteld in het strategisch commercieel plan
- implementatie van de acties die worden voorgesteld in het horecabeleidsplan
- uitvoering inrichtingswerken in de bovenlokale handelsstraten in het kader van de masterplannen en daaraan gekoppelde ontwikkelingsplannen
- continuering van de stedelijke dienstverlening: centrummanagement, winkelstraatmanagement, horecacoach
- ondersteuning van de handelsverenigingen / horecavereniging
- aantrekken van nieuwe handels- en horecazaken

Prestaties

- aanwezigheid van actieplannen in het kader van de lopende planontwikkeling: commercieel strategisch plan, horecaplan, masterplannen met opgave van timing van de actieontwikkeling. Meetfactor: plannen
- aantal uitgevoerde acties in het kader van de vooropgestelde plannen. Meetfactor: verslaggeving
- aanwezigheid van winkelstraatmanagement, centrummanagement, horeca. Meetfactor: verslaggeving

Partners

- coördinatie: dienst economie
- stadsbestuur, handelaars en horecaverenigingen

Middelen

- reguliere stadsmiddelen, Stedenfonds, inbreng van de handelaars / horeca-uitbaters

Spoor 2: ondersteuning van nieuwe stadseigen functies en projecten

Doelstelling

- ontwikkeling van imagoversterkende projecten en acties

Waarom

- Genk wenst eigen socio-culturele of socio-economische projecten te ontwikkelen die kleur geven aan de sociale en economische innovatiegerichtheid van de stad en die een bijdrage leveren aan de uitbouw van een boeiend activiteitencluster in de stad.
- De stad wil de potenties die inzake innovatie en creativiteit die bij de verschillende partners die op C-Mine aanwezig zijn bundelen in een collectieve missie die invulling krijgt via de ontwikkeling van gezamenlijke wervende activiteiten die Genk inzake creativiteit en innovatie een ruime uitstraling geven.
- Daarnaast wil Genk ondernemende individuen en organisaties aantrekken en ondersteunen in hun projectontwikkeling. Het gaat hierbij om kleinschalige initiatieven die een sterke toegevoegde waarde hebben voor de stad en dit door een ruime betrokkenheid/openheid van de bevolking bij de projectrealisatie of presentatie te bewerkstelligen
- In dit kader wenst de stad ook bijzondere initiatieven te ontwikkelen gericht op het voorkomen van een digitale kloof

Doelgroep

- partners van C-Mine
- ondernemende organisaties

- kunstenaars
- burgers
- burgers die sociaal artistiek willen bezig zijn
- cultuurparticipanten uit de regio
- diverse doelgroepen die belangstelling hebben voor creatieve projecten

Acties

- realisatie van een samenwerkingsstructuur voor de ontwikkeling van gemeenschappelijke acties in het kader van de C-Mine-missie
- aanstelling van een C-Mine-curator
- realisatie van wervende C-Mine-evenementen
- uitwerking van een businessplan voor het designcentrum
- aanstelling van een projectteam voor het designcentrum
- implementatie van het designcentrum
- continuering van de ondersteuning van de werkingen van de vzw De Koolmijn en van de professionele organisaties verbonden aan Casino Modern
- aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden
- initiatieven m.b.t. voorkomen digitale kloof

Prestaties

- aanwezigheid van een partnerschapsovereenkomst C-Mine
- aanstelling van de projectmedewerkers voor C-Mine
- aanwezigheid van een profileringsplan voor C-Mine
- uit verslaggeving blijkt de uitvoering van het C-Mine-plan
- aanwezigheid van een businessplan voor het designcentrum
- uit verslaggeving blijkt de uitvoering van het businessplan
- aanwezigheid van overeenkomsten voor de realisatie van sociaalartistieke projecten en projecten inzake digitale kloof

Partners

- coördinatie: dienst beleidsplanning / cultuur
- stadsbestuur i.s.m. C-Mine-partners en socio-culturele initiatieven

Middelen

- Stedenfonds in combinatie met eigen middelen van de betrokken initiatiefnemers, waartoe zowel stedelijke diensten als private partners behoren

OPERATIONELE DOELSTELLING 4:

Verbetering van de beeldvorming over Genk als een dynamische stad met een veelzijdig aanbod

Doelstelling

- imagoversterking waardoor de aantrekkingskracht van de stad versterkt wordt

Waarom

- De strategie inzake imagoversterking bouwt verder op de opties die hiertoe in het verleden werden genomen. Het imago van Genk is vooral verbonden met het gegeven industriestad en het voetbalgebeuren. De wervende functie van de stad in de andere domeinen is beperkt, met uitzondering van de gezondheidszorg en enkele belangrijke stadsevenementen. Het stadsbestuur wil de wervingskracht van de stad versterken door uitbouw van een profilerend aanbod. Hiertoe staan belangrijke projecten in stelling. Afgelopen jaren heeft de stad campagnes gevoerd rond een aantal belangrijke stedelijke evenementen en te weinig gekende troeven enerzijds en rond de belangrijke stadsprojecten die in ontwikkeling zijn anderzijds. Deze campagnes hebben hun effect gehad en hebben bijgedragen aan de versterking van de positieve beeldvorming over de stad.
- De volgende jaren worden belangrijke nieuwe projecten operationeel. Belangrijk is deze projecten via stevige campagnes in de markt te zetten.

Doelgroep

- burgers
- bezoekers uit een ruime regio
- potentiële projectontwikkelaars en initiatiefnemers

Acties

- uitwerking van een duidelijke merkstrategie voor de stad met daaraan gekoppelde productlijnen voor communicatie en promotie
- realisatie van minimum drie imagocampagnes per jaar gekoppeld aan de operationalisering van nieuwe stedelijke functies of aan de blikvangende stadsevenementen

Prestaties

- uit verslaggeving en promotiemateriaal blijkt dat minimaal drie imagocampagnes per jaar werden gerealiseerd

Partners

- coördinatie: dienst communicatie
- betrokken stedelijke diensten en projectorganisaties / private partners

Middelen

- combinatie van reguliere stadsmiddelen en stedenfondsmiddelen, en inbreng van de private partners

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3:

**DRAAGKRACHTIGE BURGERS.
HET STADSBESTUUR WENST DE SOCIALE COHESIE TE BEVORDEREN
EN DE VAARDIGHEDEN VAN KWETSBARE GROEPEN TE VERSTERKEN
MET HET OOG OP EEN VOLWAARDIGE PARTICIPATIE AAN HET
MAATSCHAPPELIJK LEVEN**

Genk is een stad met een sociaal kwetsbare bevolking. Genk is ook een sterk multiculturele stad. Ruim 50% van de geboorten betreft kinderen van allochtone afkomst. Multiculturaliteit heeft het potentieel in zich om de stad op diverse domeinen te verrijken. Op dit ogenblik kenmerkt de multiculturaliteit zich nog in sterke mate in het achterblijven van deze bevolkingsgroepen in onderwijs, op de arbeidsmarkt, de woningmarkt, ...

Het stadsbestuur streeft naar een optimale ontwikkeling van de talenten van al zijn burgers. Het benutten van deze talenten moet een nieuwe burgerdynamiek aan de stad geven.

Motivering strategische doelstelling

Zoals aangegeven in de inleiding van dit plan wenst het stadsbestuur ook in de beleidsperiode 2008-2013 sterk in te zetten op de problematiek van de sociale cohesie en de problematiek van kansarmoede van belangrijke groepen in de Genkse samenleving.

- De noodzaak hiervan is terug te vinden in gegevens die de kwetsbaarheid van de Genkse bevolking aantonen: de gezinsinkomens, de hoge werkloosheidsgraad, de achterstand in schoolloopbanen, het aantal leefloongerechte personen, het samenleven in kansarme omgevingen die uit zichzelf te weinig impulsen geven tot maatschappelijke participatie, ... Een grote groep Genkenaren kent achterstellingsproblemen en heeft of loopt het risico op uitsluiting van deelname aan het economische en sociale gebeuren, en mist daardoor een aanvaardbaar welvaarts- en welzijnsniveau. Naast de problematiek die zich stelt op het niveau van het individu is het gegeven van een kansarme bevolking ook een bedreiging voor de stad op zich. Kansarmoede van bepaalde bevolkingsgroepen weegt op de problematiek van de sociale cohesie, en weegt op het organiserend en ondernemend vermogen van de stad, zowel in economisch als in sociaal-cultureel opzicht.
- Duurzame stadsontwikkeling veronderstelt in de eerste plaats een draagkrachtige bevolking, een evenwichtige mix van burgers die verantwoordelijkheid opnemen voor zichzelf, hun omgeving, de stad, ... Het stadsbestuur en het OCMW willen samen met het brede netwerk van partners verder blijven inzetten op het versterken van de vaardigheden van kwetsbare groepen, en dit aanvullend op het reguliere beleid van de stad, het OCMW en de diverse sociale instellingen. Het accent ligt hierbij op het ontwikkelen van acties die ingrijpen op de belangrijkste probleemfactoren of kritische punten. Uit evaluatie van de acties blijkt duidelijk dat de inzet tot resultaten leidt op het niveau van het individu. Een curatief beleid is noodzakelijk maar is niet voldoende om de problematiek voldoende krachtig aan te pakken en op termijn te bannen.

- Het stadsbestuur heeft in het voortgangsrapport dat werd opgesteld ten behoeve van de visitatiecommissie duidelijk aangegeven dat de stad kampt met een structurele achterstellingsproblematiek die niet oplosbaar is met een curatief beleid. Het stadsbestuur wil de achterstellingsproblematiek aan de basis bestrijden. Dat vereist een nieuw beleidsmodel en een nieuwe beleidsaanpak die maar kans op slagen heeft wanneer die kan ontwikkeld worden met alle betrokken overheden die een impact hebben op de problematiek enerzijds en gedragen wordt door alle betrokken maatschappelijke actoren anderzijds. Het beleid van al deze actoren moet erop gericht zijn de burgers te stimuleren om optimaal een eigen verantwoordelijkheid voor zichzelf en hun omgeving op te nemen. Het stadsbestuur neemt de ontwikkeling van dergelijk beleidsmodel op in het Stedenfonds als een strategisch sociaal project en dit onder de titel 'een samenlevingsmodel voor een multiculturele stad'.

OPERATIONELE DOELSTELLING 1:

Sociale cohesie. Het stadsbestuur wenst de sociale cohesie in de stad te versterken door de ontwikkeling van een samenlevingsmodel voor een multiculturele stad

Doelstelling

- door de ontwikkeling van een door alle betrokken overheden, maatschappelijke organisaties en burgers gedragen samenlevingsmodel, wil de stad komen tot een evenwichtige draagkrachtige samenstelling van haar bevolking waardoor de sociale cohesie van de stad versterkt en de burgerdynamiek bevorderd wordt

Waarom

Genk is een sterk multiculturele samenleving die voor een aantal belangrijke uitdagingen staat. Het is belangrijk dat het stadsbestuur, de stadsactoren en de burgers deze uitdagingen erkennen en een open debat voeren over de wijze waarop er met deze uitdagingen kan worden omgegaan, om dan vervolgens gezamenlijke engagementen aan te gaan. Dit moet leiden tot een positieve beeldvorming van de kansen van een multiculturele samenleving.

De belangrijkste uitdagingen waarmee de Genkse samenleving geconfronteerd wordt zijn:

- het gegeven van segregatie van bepaalde bevolkingsgroepen en het terugplooiën op eigen netwerken en voorzieningen binnen de eigen gemeenschap, waardoor er een tekort is aan interactie die zowel belangrijk is voor de sociale cohesie als voor de persoonlijke ontplooiing van individuen met het oog op hun participatie aan de samenleving
- het gegeven van de achterstand in de onderwijsloopbanen waardoor de kansen op een volwaardige participatie aan arbeid, sociale zelfvoorziening, ... niet evenwaardig zijn. Gelijke kansen in de ontplooiing van talenten zijn zowel voor het individu als voor de samenleving belangrijk.
- het gegeven van de achterstelling op vlak van tewerkstelling bij allochtonen én bij laaggeschoolden waardoor sommige bevolkingsgroepen geen duurzaam perspectief krijgen en waardoor hun participatiekansen en –opdrachten gehypothekeerd worden
- de ondervertegenwoordiging van allochtone arbeidskrachten in overheidsdiensten, instellingen en bedrijven in de stad. Werkgevers moeten openstaan voor gelijke behandeling van gelijke kwaliteiten bij de aanwerving van personeel ongeacht de etniciteit van de kandidaat. Klanten moeten het gewoon worden geholpen te worden door een multiculturele bestaffing.
- het gegeven van de geboortecijfers van etnisch allochtone groepen die er voor zorgen dat er op niet al te lange termijn nieuwe verhoudingen zullen ontstaan in de Genkse samenleving. Die samenleving moet zich hierop voorbereiden en er voor zorgen dat de sociale cohesie en het sociale evenwicht aanwezig blijven, ongeacht de etnische kleuring van haar bevolking. Burgers stellen zich vragen bij deze evoluties omdat ze geen zicht hebben op wat een steeds sterker wordende multiculturele samenleving voor de toekomst van Genk inhoudt.
- de introductie van bestuurders van allochtone origine in het beleid van de stad. Op zich is dit een natuurlijke en ook noodzakelijke evolutie. Maar dit vergt ook een nieuwe en open beleidscultuur die gericht is op het vormgeven van een draagkrachtige multiculturele samenleving.
- een groeiende onverdraagzaamheid en een toenemend extremisme.

In de Genkse samenleving die sterk multicultureel gekleurd is, is er onzekerheid of een gebrek aan vertrouwen in de toekomstige cohesie van deze multiculturele samenleving. Het stadsbestuur zal dus alle kansen moeten benutten om het vertrouwen van zijn bevolking, zijn

beleidsmensen en zijn medewerkers in de Genkse multiculturele samenleving op te bouwen en zal erin moeten slagen om van de multiculturaliteit een positieve profilering te maken. Het stadsbestuur heeft steeds een actief sociaal beleid gevoerd, gericht op het creëren van gelijkwaardige ontwikkelingskansen voor elke Genkse burger en op het verlenen van toegang tot sociale zorg voor elke Genkenaar. Om de uitdagingen voor de toekomst aan te kunnen is er meer nodig dan een sociaal zorgzame stad. Er is een breed engagement van alle stadsactoren nodig om de uitdagingen waarvoor de Genkse samenleving staat gezamenlijk aan te gaan. Er is een innovatief beleid nodig dat multiculturaliteit zowel in zijn bedreigingen als in zijn troeven aanpakt en dat vertrekt van het gegeven dat Genk divers ingekleurd is.

Om tot een multicultureel samenlevingsmodel te komen is het nodig dat er een aantal gemeenschappelijke waarden, doelstellingen en streefbeelden worden geformuleerd die worden gedragen door alle maatschappelijke geledingen. De uitdagingen waarvoor de stad staat vormen het dragende motief om deze gemeenschappelijke discussie aan te gaan. Uitgaande van deze gemeenschappelijke waarden en doelstellingen moeten er gemeenschappelijke actiedomeinen geformuleerd worden en moeten er handelingsafspraken gemaakt worden, moeten er engagementen aangegaan worden tussen alle betrokken partijen: de bevoegde overheden, de sociale en de economische organisaties, de actoren binnen de diverse gemeenschappen die een impact hebben op het versterken van de sociale cohesie enerzijds en de partners die een rol spelen in het uitwerken van initiatieven en acties die van de multiculturaliteit van de stad een imagodragers kunnen maken anderzijds.

Mede op basis van de beslissingen van de visitatiecommissie heeft het stadsbestuur ervoor geopteerd om binnen de beleidsovereenkomst Stedenfonds 2003-2007 via een addendum middelen over te dragen ten behoeve van het opstarten van dit strategisch project.

Acties

Aangezien het project gericht is op de ontwikkeling van een nieuw beleidsmodel en het een nieuwe beleidsaanpak betreft, dient de projectontwikkeling procesmatig te verlopen. Dit wil zeggen dat in deze fase enkel de belangrijkste processtappen kunnen aangegeven worden. In een latere fase dient dit proces te resulteren in een concrete beleidsstrategie en actieplan.

Belangrijkste processtappen:

- formuleren van een lokale beleidsconsensus omtrent de uitgangspunten en algemene doelstellingen van het strategisch sociaal project
- samenstelling van een groep van deskundigen en beleidsbetrokkenen (high-level), op stadsoverstijgend niveau, die de projectdefinitie formuleert en definieert in een duidelijk doelstellingenpakket en plan van aanpak
- samenstelling van een groep van stedelijke dragers die de ontwikkeling van het model ondersteunen en vervolgens vertalen naar hun achterban
- aanstelling van een projectmanagementteam
- uitwerking van een visie en plan van aanpak
- implementatie van de beleidsvisie en het plan van aanpak

Prestaties

- eind 2007 is in het kader van het stedenfondsbeleidsprogramma 2003-2007 de structuur voor de ontwikkeling van het project operationeel. Meetfactor: verslaggeving omtrent de opgerichte structuur
- medio 2009 is er een basisvisie en plan van aanpak geformuleerd. Meetfactor: beleidsdocument
- vanaf medio 2009 wordt de beleidsvisie en het actieplan geïmplementeerd. Meetfactor: verslaggeving van de acties

Partners

- coördinatie: afdeling sociale zaken
- stadsbestuur, betrokken overheden en overheidsinstanties, deskundige organisaties, gemeenschappen, burgers

Middelen

- reguliere middelen in combinatie met stedenfondsmiddelen

OPERATIONELE DOELSTELLING 2:

Pedagogische preventie: voorkomen en aanpakken van probleemsituaties in opvoedingsprocessen en schoolloopbanen

Doelstelling

- De kwaliteit van het opvoedingsproces en van de schoolloopbanen is van essentieel belang voor de kansen op deelname aan het maatschappelijk leven en de sociale cohesie. Uit alle recente omgevingsanalyses blijkt dat een groot aantal Genkse kinderen en jongeren op deze domeinen structureel een zeer zwakke ontwikkeling doormaakt. Ondanks alle interventies en inzet, ontbreekt het vooral aan een fundamentele, brede en gelijkgerichte aanpak bij alle educatieve onderwijspartners. De regiefunctie van de lokale overheid komt daarbij sterker in het voetlicht. Het aantal geboortes in kansarme en allochtone gezinnen steeg verder. Bijna 45% van de moeders in het Genkse basisonderwijs heeft geen diploma secundair onderwijs; in de impuls wijken loopt dit op tot 75%. In bijna 40% van de gezinnen wordt een andere thuistaal gesproken, een gevolg van de aanhoudende huwelijksmigratie; in de impuls wijken loopt dit op tot 75%. 1 op 6 van de gezinnen met jonge kinderen leeft nog steeds met een vervangingsinkomen; in de impuls wijken is dit ruim één derde van de gezinnen met jonge kinderen.
- In multiprobleemgezinnen die in begeleiding zijn bij het OCMW komt de factor problematische opvoedingssituatie naar voor. Nagenoeg 80% van de bereikte gezinnen wordt geconfronteerd met een licht tot ernstig probleem rond opvoeding van de kinderen.
- De kencijfers inzake schoolse prestaties van Genkse jongeren plafonneren maar blijven problematisch: de initiële ongunstige startsituatie van allochtone en/of kansarme kleuters wordt niet ingehaald. Daarbij spelen vooral socio-economische factoren een rol. Bijna één kwart van de Genkse leerlingen heeft een schoolachterstand van min. 1 jaar. Hoewel de GOK-factoren een belangrijke rol spelen, groeit dit cijfer aan tot 40% bij kinderen met een andere thuistaal. Dit geeft aan dat zowel etnisch-culturele factoren als de competenties van leerkrachten een essentiële rol spelen. In het secundair onderwijs verdriedubbelt dit achterstandscijfer nog.

De doorstroming van allochtone jongeren is dus nog steeds beperkt. Deze groep studeert nog steeds in te grote mate af in het BSO en de doorstroming naar het hoger onderwijs is beperkt. De breuklijnen zijn vooral sociaal-economisch en in mindere mate etnisch-cultureel.

De deelname van de kinderen uit de impuls wijken aan het buitengewoon basisonderwijs is opvallend hoog.
- De scherpe problemen tonen aan dat in Genk nog steeds een uitgebouwde actiestrategie noodzakelijk is op het vlak van pedagogische preventie. Een strategie die complementair is aan het bestaande en de samenwerking met de aanwezige organisaties versterkt. De nadruk dient daarbij te liggen op een ingrijpende, preventieve strategie voor 0-6 jarigen en hun gezinnen.

De stad wenst in het kader van het Stedenfonds en kaderend in het minderhedenbeleid en het flankerend onderwijsbeleid deze integrale strategie verder te ontwikkelen en te focussen op opvoedingsondersteuning en schoolopbouwwerk, met specifieke aandacht voor het versterken van de rol en positie van allochtone moeders in deze acties.

Spoor 1: Opvoedingsondersteuning

Waarom

- een groot aantal ouders wordt geconfronteerd met opvoedingsproblemen en mist de vaardigheden om met deze problemen om te gaan. In Genk is deze groep bijzonder groot. Het aantal gezinnen dat gebruik maakt van opvoedingsondersteuningsprogramma's en dienstverlening blijft nog steeds stijgen.

Doelgroep

- individuele ouders met opvoedingsproblemen
- gezinnen met een meervoudige achterstellingsproblematiek in begeleiding bij het OCMW

Acties

Continuering van de acties binnen het stedenfonds:

- verdere uitbouw van de werking van de vzw PAS. Binnen een decretaal kader van opvoedingsondersteuning willen we PAS verder laten evolueren als een netwerkorganisatie die belast is met de uitwerking van een beleidsvisie, actiestrategieën en een breed aanbod inzake opvoedingsondersteuning
- continue uitbouw van de taken van de Opvoedingswinkel: advies, doorverwijzing, thematisch aanbod en licht pedagogische hulp
- begeleiding van de opvoedingsthematiek in multiprobleemgezinnen
- ontwikkelen en implementeren van methodieken en programma's gericht op het vroegtijdig onderkennen en aanpakken van ontwikkelings- en gedragsproblemen
- verdere ontwikkeling van meet- en evaluatiesystemen inzake opvoedingsondersteuning
- implementatie van evidence based voorschoolse gezinsstimuleringsprogramma's

Prestaties

- aantal begeleidingen vanuit de Opvoedingswinkel: 750 op jaarbasis; $\frac{3}{4}$ van de cliënten dient aan te geven dat na de begeleiding de opvoedingssituatie hanteerbaar is
- aantal deelnemers aan de thematische programma's die aangeboden worden: 500 op jaarbasis
- aantal multiprobleemgezinnen waarvoor opvoedingsondersteuning werd ingezet en waar een verhoging van de pedagogische draagkracht werd gerealiseerd: 30

Partners

- coördinatie: cel educatieve projecten
- OCMW, opvoedingswinkel en aangesloten leden van vzw PAS

Middelen

- combinatie van stedenfondsmiddelen en reguliere middelen

Spoor 2: Schoolopbouwwerk

Doelstellingen

- verhoging van de ouderbetrokkenheid en het onderwijsondersteunend gedrag van ouders
- verhoging van de kleuterparticipatie

- verbetering van de vaardigheid van kleuterleidsters om met anderstaligheid en diversiteit om te kunnen gaan
- verbetering van de startsituatie van peuters bij aanvang van het kleuteronderwijs en kleuters bij aanvang van het lager onderwijs
- betere afstemming tussen de inspanningen van alle partners actief in de ondersteuning van kinderen van 0-6 jaar en hun gezinnen

Waarom

- ontbreken van kennis en vaardigheden bij kleuterleidsters in het omgaan met diversiteit en anderstaligheid
- ongunstige startsituatie van peuters en kleuters uit laagopgeleide en/of allochtone gezinnen (met als gevolg een zeer hoog risico op het duurzaam oplopen van onderwijsachterstand)
- de bestaande kloof tussen gezins- en schoolmilieu, vnl. in de impuls wijken
- ontbreken van kennis, inzicht in het onderwijssysteem, van de eigen rol en van het bewustzijn van het belang van onderwijsprestaties bij allochtone en/of kansarme ouders; afwezigheid van vaardigheden en inzichten om kinderen te ondersteunen bij ontwikkeling en het onderwijsgebeuren en actief te participeren

Doelgroep

- kleuterleidsters
- educatieve partners
- kansarme en/of allochtone peuters en kleuters (0-6 jaar)
- leerlingen eerste graad lager onderwijs

Acties

- implementatie van een beleidskader voor kinderen en ouders van 0-6 jaar
- implementatie van evidence-based vroegschoolse gezinsstimuleringsprogramma's voor gezinnen met kinderen van 2,5-6 jaar
- organisatie van programma's ten behoeve van kleuterleidsters gericht op het omgaan met diversiteit en anderstaligheid en de verbetering van de school-ouderbetrokkenheid
- organisatie van ouder- en ontmoetingsgroepen op school- en buurtniveau
- ontwikkeling en implementatie van effectieve voor- en vroegschoolse educatieve programma's gericht op de totale en inz. de taalontwikkeling van kansarme en/of allochtone gezinnen

Prestaties

- aantal oudergroepen in begeleiding: 15 op jaarbasis
- aantal kinderen in voor- en vroegschoolse educatieprogramma's: gemiddeld 175 op jaarbasis
- aantal leerkrachten in begeleiding: 150 op jaarbasis
- positieve trend op leerachterstanden einde 5^e leerjaar

Partners

- coördinatie: cel educatieve projecten
- OCMW, opvoedingswinkel en aangesloten leden van vzw PAS

Middelen

- combinatie van stedenfondsmiddelen en reguliere middelen

Spoor 3: Empowerment van maatschappelijk kwetsbare vrouwen van allochtone origine en taalontwikkeling van kansarme en/of allochtone gezinnen

Doelstelling

- de positie, draagkracht en competenties van Genkse maatschappelijk kwetsbare vrouwen / moeders van allochtone origine versterken, zodat zij structureel meer participeren aan de maatschappij, hun rol als spilfiguren inzake opvoeding beter opnemen en een gunstig educatief klimaat creëren. Het Internationaal Vrouwencentrum wordt verder uitgebouwd als de ruimte (fysiek en mentaal) en als drager van netwerken, waarbinnen hieraan gewerkt kan worden.
- gerichte inspanningen doen om de taalvaardigheid van allochtonen te verhogen zodat zij breder maatschappelijk kunnen participeren en beter gewapend zijn voor hun opvoedingstaken en de begeleiding van de schoolloopbanen van hun kinderen

Waarom

- Vrouwen en moeders zijn de cultuurdragers en -veranderaars bij uitstek. Vele Genkse vrouwen – en met name veel vrouwen van allochtone afkomst - zitten nog steeds in een sociaal-economisch kwetsbare positie. Dat heeft belangrijke consequenties, ook voor hun draagkracht en competenties op vlak van de opvoeding van hun kinderen. Door het versterken van hun draagkracht, zelfredzaamheid en weerbaarheid wordt het verhogen van hun participatie aan de samenleving in al zijn geledingen (onderwijs, opvoeding, vrije tijd, huisvesting) nagestreefd. Tevens is het belangrijk om zo een sterker opvoedingsklimaat te ontwikkelen, waarbinnen ouders kiezen voor gelijke kansen, een rijk gezinsklimaat en bredere educatieve participatie. Binnen de sterk interculturele Genkse context is het bovendien van belang te blijven investeren in het bevorderen van het gebruik van 'gedeelde en gemeenschappelijke ruimte' waarbinnen op een duurzame en structurele manier gewerkt wordt aan sociale cohesie, interculturele ontmoeting en gelijke kansen.
- 75% van de allochtone ouders heeft geen diploma secundair onderwijs. De taalachterstand van kinderen neemt toe naarmate de schoolloopbaan vordert. De taalkennis bij allochtone ouders is te zwak om een zelfstandige, effectieve en een proactieve ondersteuning en begeleiding te kunnen bieden bij de schoolloopbaanontwikkeling van hun kinderen. Taalontwikkeling is een essentiële voorwaarde om betrokken te kunnen worden op de schoolloopbaan van de kinderen en om te kunnen participeren aan het bredere maatschappelijke leven.

Doelgroep

- allochtone vrouwen en ouders
- organisaties van etnisch-culturele minderheden, socio-culturele organisaties

Acties

- organisatie van empowermentprogramma's voor migrantenvrouwen en moeders
- actieve netwerkvorming tussen vrouwenorganisaties als partners in een streven naar gelijke kansen, zelfredzaamheid, ontplooiing en een verhoogde participatie van maatschappelijk kwetsbare vrouwen aan de bredere samenleving en het wijkgebeuren
- individuele aanpak op maat: dienstverlening en doorverwijzing
- het organiseren van diverse ontmoetings- en vormende activiteiten
- ontwikkeling van een taalbeleidsnota en ondersteunen van gekaderde acties, complementair aan de reguliere opdrachten van de diverse partners in het netwerk, rekening houdend met de vernieuwende situaties van het Huis van het Nederlands, het onthaalbureau en de veranderingen die voor de deur staan in het volwassenenonderwijs

Prestaties

- aanbod aan programma's en samenwerkingsinitiatieven: via het intercultureel vrouwencentrum worden jaarlijks minimum 12 groepen georganiseerd met als doelstelling het versterken van vrouwen. De focus ligt op opvoedingsondersteuning en het verhogen van de pedagogische draagkracht van moeders. Daarnaast is er ook een algemener, laagdrempelig aanbod van vorming en vaardigheidstraining
- deelname aan sensibilisatiecampagnes in het kader van het flankerend onderwijsbeleid
- jaarlijkse programmatie opmaken en uitvoeren
- individuele aanpak op maat
- deelname van het aantal vrouwen: minimaal 400 vrouwen van diverse herkomst en uit verschillende impuls wijken nemen regelmatig deel aan de activiteiten
- taalbeleidsnota
- projecten inzake taalontwikkeling

Partners

- coördinatie: dienst integratie
- aangesloten leden van het netwerk vrouwenorganisaties
- partners uit het taalnetwerk

Middelen:

- stedenfondsmiddelen, middelen uit het minderhedenbeleid en reguliere middelen van de partners

OPERATIONELE DOELSTELLING 3:

Uitbouw van een behoeftedekkend vrijetijdsaanbod voor maatschappelijk kwetsbare jongeren, bij prioriteit in de impuls wijken

Verantwoording

- Genk heeft een jonge bevolking; dit is een algemeen gegeven, maar het komt vooral sterk tot uiting in de impuls wijken. In de impuls wijken zijn de kinderen en jongeren in hoge mate van allochtone afkomst en hebben af te rekenen met achterstellingkenmerken op meerdere domeinen. Voor deze jongeren is een degelijke vrijetijdsbesteding een belangrijke brug tussen hun huidige leefsituatie en de instap in een ruimer sociaal patroon. Stilaan zien we ook dat deze impuls wijken zich uitbreiden tot een breder gebied. Achterstellingskenmerken vinden we steeds meer terug in een aantal aangrenzende wijken.
- Voor de kinderen en jongeren in deze impulsgebieden is het belangrijk dat er een vrijetijdsaanbod is dat hen niet alleen kansen tot ontspanning en ontplooiing biedt, maar dat hen ook positieve attitudes en vaardigheden aanreikt die hen moeten toelaten te participeren aan alle aspecten van de samenleving en dit niet alleen binnen hun eigen wijk, maar ook daarbuiten. Door hun culturele achtergrond participeren deze kinderen en jongeren immers minder aan het stedelijke aanbod buiten de wijken, en hebben ze een ander cultuur- en dagindelingpatroon dan de modale gezinnen.
- Een belangrijke vaststelling uit het jeugdonderzoek in Genk (2003-UG) is dat er sprake is van gescheiden circuits in het jeugdwerk: jeugdigen uit niet-impuls wijken gaan voornamelijk naar de jeugdbeweging, terwijl jeugdigen uit impuls wijken voornamelijk deelnemen aan het jeugd welzijns werk. Beide jeugdwerkvormen hebben duidelijk een bereik van kinderen en jongeren, alleen rekruteren ze hierbij vooral uit hun eigen doelgroep. Het jeugdwerk bevestigt de maatschappelijke breuklijnen eerder dan ze te doorbreken. Als professionele partner is het belangrijk dat het jeugd welzijns werk voldoende uitwisselingsmogelijkheden creëert tussen de kinderen en jongeren uit het traditionele jeugdwerk en de kinderen en jongeren uit het jeugd welzijns werk. Het aanbod moet met andere woorden voldoende gericht zijn op het creëren van mogelijkheden om anderen te ontmoeten en hun leefwereld te verbreden en het aanbod moet flexibel inspelen op de diversiteit onder jongeren.

Doelstelling

- realisatie van een behoeftedekkend, professioneel en pedagogisch verantwoord jeugdvrijetijdsaanbod in de impulsgebieden, dat bijdraagt aan de ontplooiings- en ontwikkelingskansen van kwetsbare kinderen en jongeren

Waarom

- bieden van kansen en handvatten aan deze kinderen en jongeren om uit hun achterstellingssituatie te geraken
- verhogen van de zelfwaarde, de participatie en de burgerzin van deze kinderen en jongeren

Doelgroep

- kinderen en jongeren uit de impulsgebieden

Acties

- uitbouw van een professioneel en pedagogisch gekaderd aanbod van spel, recreatie, ontmoetings- en ontplooiingsactiviteiten via vaste wekelijkse activiteiten, weekend- en

vakantieactiviteiten, voor zowel kinderen, tieners als +16jarigen in de impulsgebieden. Realisatie van dit aanbod via een deskundige en efficiënte werking die verder vorm krijgt binnen de vzw die hiertoe werd opgericht.

- verbreding van het huidige aanbod in de impuls wijken naar aangrenzende wijken of andere wijken waar soortgelijke achterstellingskenmerken zich manifesteren
- aantrekken en activeren van vrijwilligers bij voorkeur uit de impulsgebieden, ter ondersteuning van de beroepskrachten en ter bevordering van het eigen engagement
- creëren van ontmoetingskansen met kinderen en jongeren uit andere wijken; bruggen slaan met andere jeugdwerkvormen om op deze manier de 'gescheiden circuits' in het jeugdwerk te doorbreken
- aanreiken van participatie- en inspraakmogelijkheden aan de doelgroep
- opvolgen van de noden, behoeften, problemen van kinderen en jongeren die niet naar de werking komen

Prestaties

- in de diverse wijken is er een aanbod op de verschillende vrijetijdsmomenten (week, weekend, vakantie) voor de verschillende leeftijdsgroepen
- minstens 10% van de kinderen en jongeren van de impulsgebieden wordt bereikt door het jeugdwelzijnswerk
- het jeugdwelzijnswerk doet jaarlijks minimum 1 actie om de gescheiden circuits in het jeugdwerk trachten te doorbreken

Partners

- coördinatie: dienst jeugd
- vzw Gigos, Genkse jeugdwelzijnswerkingen

Middelen

- combinatie van middelen uit het stedenfonds, jeugdbeleidsplan, reguliere stadsmiddelen (SIF-waarborgmiddelen)

OPERATIONELE DOELSTELLING 4:

Tewerkstelling van risicogroepen

Verantwoording

- Genk is de derde industriestad in Vlaanderen. De stad vervult een belangrijke werkverschaffende rol voor de regio. In 2003 (bron: WAV) bedroeg de werkgelegenheidsgraad 95,4% tegenover 57,3% in Limburg en 63,7% in Vlaanderen. Genk is met andere woorden een stad die belangrijke tewerkstellingskansen biedt.
- Tegenover dit ruime arbeidsaanbod staat een hoge werkloosheidsgraad. Genk kent een positief evoluerende maar nog altijd lage activiteitsgraad(67,6%), een lage werkzaamheidsgraad (56,3%) en in vergelijking met de regio en de andere steden een zeer hoge werkloosheidsgraad. Eind december 2006 bedroeg die in Genk 12,5%, tegenover 8,3% in Limburg en 7,0% in Vlaanderen. Dit wijst op een structureel probleem inzake het arbeidspotentieel. De risicogroepwerklozen vertonen vaak een combinatie van problemen die hun inschakeling in de arbeidsmarkt bemoeilijken. De belangrijkste algemene kenmerken van de Genkse werkloosheid zijn (al dan niet gecombineerd) de hoge jeugdwerkloosheid, het hoog aandeel werkzoekenden van allochtone herkomst, de lage scholingsgraad en de hoge werkloosheid in de impuls wijken.
- Het OCMW-Genk telt op jaarbasis gemiddeld 316 leefloongerechtigde personen. Het OCMW streeft ernaar deze personen zo spoedig mogelijk terug in het arbeidscircuit te integreren.
- Het stadsbestuur en het OCMW leveren al jaren, in samenwerking met de VDAB en met deskundige partners, inspanningen gericht op de integratie van de risicogroepen in de arbeidsmarkt. De resultaten op individueel niveau mogen behoorlijk genoemd worden. Het stadsbestuur en het OCMW willen deze inspanningen ook de volgende jaren continueren.
- De stad en het OCMW geven invulling aan dit beleid door optimaal te participeren aan en in te spelen op Vlaamse en federale maatregelen. De middelen in het kader van het Stedenfonds worden ingezet voor de ontwikkeling van extra maatregelen die gericht zijn op de specifieke Genkse problematiek en ter versterking van de Vlaamse of federale maatregelen.

Spoor 1: versterking van de toeleiding en begeleiding van werklozen

Doelstelling

- verhoging van de participatie van risicogroepwerklozen, leefloon- en steungerechtigden, en andere OCMW-cliënten aan opleidingen en werkervaringsprojecten met het oog op een verhoogde activering naar de arbeidsmarkt
- screening en ontwikkelen van basiscompetenties die noodzakelijk zijn in functie van een verbeterde doorstroming naar de arbeidsmarkt en het behoud van de jobs in de eerste fase na de aanwerving

Waarom

- een grote groep Genkse werklozen is kansarm en mist arbeidsmotivatie en de attitudes om zelf de weg te vinden naar begeleiding en jobs
- daarbij komt dat een grote groep niet alleen gebrek heeft aan de vereiste beroepstechnische kennis, maar ook arbeidservaring en attitudes mist; daarbij stelt zich nog vaak het probleem van een gebrekkige taalkennis. Dit zijn noodzakelijke voorwaarden voor het intreden in en het behouden van een job.

Doelgroep

- werklozen, met bijzondere aandacht voor allochtonen en laaggeschoolde jongeren
- leefloon- en steungerechtigden, en andere OCMW-cliënten

Acties

- versterking van de regiefunctie van de stad/OCMW waarbij aandacht voor aansluiting bij het Vlaamse, federale, Europese tewerkstellingsbeleid, het intekenen op projectoproepen en de ontwikkeling van nieuwe activiteiten
- versterking van overleg en onderlinge netwerkvorming tussen alle betrokken partners van het lokale tewerkstellingsbeleid in functie van een betere afstemming van de acties op de lokale tewerkstellingsproblematiek
- verbetering van de onderlinge afstemming tussen deze partners met het oog op een verhoogde participatie van kansengroepen, een betere doorstroming en een betere aansluiting van de diverse acties
- actieve deelname aan de vormgeving van de werkwinkel, met specifieke aandacht voor de bevordering van de lokale samenwerking met de diverse actoren en de aanpassing/bijsturing i.f.v. de lokale arbeidssituatie
- promotie van het principe van maatschappelijk ondernemen, waarbij ondersteuning zal geboden worden aan de introductie van deze principes op de werkvloer en de stedelijke diensten een voorbeeldfunctie zullen vervullen door deze principes binnen de eigen diensten in te voeren
- ondersteuning van additionele projecten gericht op toeleiding, opleiding, screening, trajectbegeleiding, arbeidszorg, begeleiding naar de werkvloer en/of introductie op de werkvloer (zoals peter/meterschapsformule) van kansengroepen met bijzondere aandacht voor een verhoogde deelname van allochtone werkzoekenden en laaggeschoolde jongeren
- ondersteuning van de uitbouw van invoegbedrijven door bedrijven te informeren en de formule te promoten via de stedelijke netwerken met de bedrijven

Prestaties

- aantal werkzoekenden in opleiding en begeleiding: 500
- aantal jobs gerealiseerd via maatschappelijk verantwoord ondernemen
- meting van tewerkstellingsresultaten

Partners

- coördinatie: dienst economie / OCMW
- stadsbestuur, OCMW, VDAB, Werkwinkel, Infopunt Hulp aan Huis, derdenorganisaties, werknemersorganisaties, ...

Middelen

- Stedenfonds, betoelaging tewerkstellingsprogramma's, jeugdwerkloosheidsplan, decreet diensteneconomie, ...

Spoor 2: werkervaring en sociale economie

Doelstelling

- verhoging van het aantal risicowerkzoekenden in werkervaringsprojecten en brugprojecten en verbetering van de competentieontwikkeling van deze doelgroepen in functie van een betere doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt

- uitbouw van de lokale diensteneconomie, van sociale werkplaatsen en van sociale projecten i.f.v. de tewerkstelling van kansengroepen, die moeilijkheden ondervinden om onmiddellijk door te stromen naar de reguliere arbeidsmarkt. De uitgebouwde diensten zullen inspelen op lokale noden en/of ten dienste staan van hulpbehoevende inwoners.

Waarom

- een belangrijke groep werklozen heeft behoefte aan reële arbeidservaring als opstap naar een job in het reguliere circuit
- een niet onbelangrijk aantal werklozen mist de draagkracht om een volwaardig rendement te halen in een job in het regulier circuit

Acties

- uitbouw stedelijke regie- en ontwikkelingsfunctie inzake sociale economie, en dit inspeland op het Vlaamse en federale beleid (lokale diensteneconomie, jeugdactieplan, federale tewerkstellingsmaatregelen), continuering van het Infopunt Hulp aan Huis dat een contactpunt is voor werkzoekenden, inwoners en werkgevers-dienstenaanbieders
- ondersteuning van werkervaringsateliers als werkervaringsomgeving in tijdelijke tewerkstelling voor werklozen, artikel 60- tewerkgestelden en voor deeltijds lerenden
- ondersteuning van de bestaande projecten in de lokale diensteneconomie en creatie van nieuwe tewerkstellingsinitiatieven in de sociale economie met bijkomende arbeidsplaatsen

Prestaties

- continuering en toename van het huidige aantal plaatsen in werkervaringsprojecten (van 25 naar 30 werkervaringsplaatsen)
- continering en toename van het aantal jobs in sociale economieprojecten, buurt- en nabijheidsdiensten (van 140 jobs in 2006 naar 250 jobs tegen eind 2012)

Partners

- coördinatie: dienst economie / OCMW
- stadsbestuur, OCMW, VDAB, Werkwinkel, Infopunt Hulp aan Huis, derdenorganisaties, werknemersorganisaties, ...

Middelen

- Stedenfonds, betoelaging tewerkstellingsprogramma's, jeugdwerkloosheidsplan, decreet diensteneconomie, ...

OPERATIONELE DOELSTELLING 5:

Opheffen van specifieke problemen bij meervoudig achtergestelden

Doelstelling

- burgers die op meervoudige wijze geconfronteerd worden met of het risico lopen op achterstelling betrekken bij het maatschappelijk leven en het leren omgaan met samenleven in diversiteit

Waarom

Genk wenst alle burgers kansen te geven om deel te nemen aan de samenleving, ook de burgers die omwille van meerdere factoren moeilijk tot zelfredzaamheid komen en hun weg niet zelfstandig vinden in de samenleving.

Om die reden wenst het OCMW in continuïteit met het verleden, maar met gebruik van nieuwe methodieken, individuen en gezinnen te ondersteunen bij het opnemen van eigen verantwoordelijkheid en bij het versterken van de eigen kracht van gezinnen en groepen. De focus ligt hierbij op het eerste niveau van het samenleven: het 'samen' wonen, al dan niet in gezinsverband. Dit gebeurt via een gevarieerd aanbod aan huis en op maat: versterken van sociale vaardigheden, verhogen van psychische draagkracht en ondersteunen van mantelzorgers, versterken van pedagogische vaardigheden.

De begeleiding wordt enerzijds gericht op wonen en de doelgroepen die omwille van specifieke kenmerken moeilijk of niet aan de bak komen op de huisvestingsmarkt.

Daarnaast is het creëren van ontmoetingsmogelijkheden op maat van specifieke kansarme groepen gericht op empowerment, participatie en 'eigen kracht' een belangrijke schakel in het integreren van deze groepen in de samenleving.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van nieuwe methodieken: in het verlengde van het lokaal cliëntenoverleg zal het eigen netwerk van de cliënten betrokken worden bij de maatwerkmethodiek. De methodiek van de 'eigen krachtconferenties' wordt geïntegreerd in de begeleidingsaanpak.

Acties

- programma's gericht op de verbetering van de woonsituatie van specifieke doelgroepen zoals logementbewoners, zwakke sociale huurders, asielzoekers, dak- en thuislozen, mensen waarvoor huisuitzetting dreigt, ...: woonbegeleiding; inburgering, participatie en betrokkenheid van sociale huurders; vorming rond en inschakeling van ervaringsdeskundigheid, ...
- versterking van ontmoetingskansen voor kansarmen met aandacht voor activering in het kader van het uit te werken samenlevingsmodel: ontmoetingshuis kansarmen, stimuleren zelfverantwoordelijkheid en tolerantie bij huurdersgroepen, huiskamerproject voor logementsbewoners, ...
- ondersteuning gezinnen met opvoedingsproblemen via individuele begeleiding: continuering van het project Opzet in samenwerking met vzw PAS een introductie van de methodiek van de Eigen Krachtconferenties
- acties gericht op het verhogen van de draagkracht van de professionele krachten en mantelzorgers voor thuisbegeleiding van sociaal en psychisch zwakkeren, psychiatrische thuiszorg en –begeleiding voor senioren, vormen van nieuwe professionals rond zorgprofielen, ...
- acties ten behoeve van kwetsbare jongeren zowel in het kader van de begeleiding op vlak van wonen als op vlak van activering/tewerkstelling/arbeidszorg

Prestaties

- relatieve afname/stabilisatie van de druk op residentiële voorzieningen en gespecialiseerde hulpverlening vanwege bijzondere doelgroepen tegen het einde van de stedenfondsovereenkomst. Meetfactor: cijfergegevens

- bereik van min. 60% van personen of gezinnen uit de betrokken doelgroepen via het individuele aanbod en het groepsaanbod. Meetfactor: cijfergegevens
- ontwikkeling van nieuwe participatiemodellen voor doelgroepen op verschillende beleidsdomeinen en implementatie ervan. Meetfactor: verslaggeving
- daling van het aantal uithuiszettingen van huurders in problematische woonsituaties tegen het einde van de stedenfondsovereenkomst. Meetfactor: cijfergegevens
- verhoging van de draagkracht van personen betrokken in individuele sociale netwerken en mantelzorgers. Meetfactor: bevraging.

Partners

- coördinatie: OCMW
- stad, OCMW, CAW, sociale bouwmaatschappij en diverse lokale partners met expertise rond deze beleidsterreinen

Middelen

- stedenfondsmiddelen, reguliere werkingsmiddelen, projectfinanciering

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4:

HET STADSBESTUUR WENST HET PROCES VAN BELEIDSMAKEN EN UITVOEREN TE VERSTERKEN

Doelstelling

- Introduceren van nieuwe denkwijzen in de strategische stadsplanning, in de invulling van de taakstelling van de diensten en in het omgaan met stedelijke gegevens

Waarom

- het stadsbestuur van Genk heeft een zekere traditie inzake beleidsplanning, inzake het werken met marktgegevens / indicatoren, het omgaan met klanten en partners, ... Het stadsbestuur streeft naar een permanente versterking van zijn beleidsplanning, van zijn taakuitvoering, van zijn markt- en klantgerichtheid. Om deze verbetering te kunnen doorvoeren is er behoefte aan confrontaties met nieuwe en andere visies, met andere planning invalshoeken, ... Deze confrontaties moeten de creativiteit en de innovatiegerichtheid van het beleid versterken.
- het stadsbestuur opteert ervoor om meer vanuit een intersectorale dienstoverstijgende invalshoek vorm te geven aan het stedelijk beleid. Dit veronderstelt nieuwe vormen van samenwerking tussen stedelijke diensten en mandatarissen en vergt de ontwikkeling van een nieuwe organisatiecultuur.
- het stadsbestuur wenst de talenten van de medewerkers op de diverse niveaus van de organisatie sterker tot benutting te laten komen. Dit houdt in dat alle medewerkers van een dienst vanuit de eigen creativiteit en visie op de taakstelling sterker betrokken worden bij de invulling van het opdrachtenpakket van de dienst. Dit veronderstelt een sterker uitbouwen van het teamwerk.
- het stadsbestuur streeft naar een efficiënt beheer van zijn planningssystemen en naar een integratie van beheerssystemen; hiertoe wil het stadsbestuur nieuwe instrumenten leren kennen en implementeren.

Acties

- inschakeling van externe deskundigen die de stad laten kennismaken met nieuwe visies op beleidsontwikkeling, ontwikkeling van stadsprojecten
- inschakeling van deskundige begeleiding in de uitbouw van het intersectoraal werken aan beleidsdoelstellingen en opdrachten
- inschakeling van externe deskundigen in het begeleiden van teamontwikkeling gekoppeld aan de ontwikkeling van de taakstellingen van de diensten
- organisatie van studiereizen, benchmarking, ...
- invoering van nieuwe beheerssystemen

Prestaties

- op jaarbasis worden minstens vijf opdrachten gerealiseerd inzake vernieuwing, innovatie in beleidsplanning, ontwikkeling van stadsprojecten, intersectoraal werken of teamgerichte taakontwikkeling
- er is een systeem ontwikkeld voor de koppeling van de beleidsplanning aan de financiële planning en dit gelinkt aan een rapportering over de realisatie van de doelstellingen
- er is voor minstens twee nieuwe sectoren een invoering van het GIS-systeem.

Acties

- coördinatie: cel beleidsplanning

Middelen

- combinatie van reguliere stadsmiddelen en stedenfondsmiddelen

VOORBEREIDING, OPVOLGING EN UITVOERING

Algemeen

De formulering van het stedenfondsbeleidsprogramma is tot stand gekomen via volgende stappen:

- formulering van een kadervoorstel door de cel beleidsplanning in overleg met de diverse sectoren in de stad en het OCMW, uitgaande van de evaluaties van het vorige programma, de krachtlijnen van het bestuursakkoord en het meerjarenbeleidsplan waarvan het proces nog in ontwikkeling is
- bespreking van het kadervoorstel tijdens een studiedag schepencollege - managementteam met betrekking tot het proces van de stedelijke beleidsplanning. De OCMW-voorzitter maakt deel uit van het schepencollege
- bilateraal overleg tussen stad en OCMW met betrekking tot de opbouw van het beleidsplan en de inbreng van het OCMW
- uitwerking van het kaderplan in een concreet beleidsprogramma door de diverse betrokken sectoren; integratie van de diverse voorstellen tot een coherent plan door de cel beleidsplanning
- terugkoppeling van het plan naar de betrokken sectoren
- bekrachtiging van het voorstel door het schepencollege
- de uitvoering van het programma wordt per strategische of operationele doelstelling gecoördineerd door een bevoegde stedelijke dienst of daar waar aangegeven door het OCMW. Het geheel wordt opgevolgd door de cel beleidsplanning voor wat betreft de realisatie van de doelstellingen en door de dienst financiën voor wat betreft het financieel beheer.

Betrokkenheid OCMW

Het OCMW is een actieve partner in het stedenfondsprogramma: het OCMW is betrokken partner zowel bij de formulering van de beleidsdoelstellingen als bij de uitvoering van bepaalde doelstellingen.

Het sociale luik van het stedenfondsbeleidsprogramma maakt deel uit van het lokaal sociaal beleidsplan voor de stad. De uitwerking van dit plan gebeurt in partnerschap tussen stad en OCMW: de planvorming wordt gecoördineerd door het duo afdelingshoofd sociale zaken en het hoofd Sociale Dienst OCMW. Het lokaal sociaal beleidsplan omvat diverse beleidsdomeinen (o.a. samenlevingsopbouw, gezondheidsbeleid, minderhedenbeleid, gehandicaptenbeleid, seniorenbeleid, (sociaal) wonen, (sociale) tewerkstelling, opvoedingsondersteuning, basisdienstverlening en individuele hulpverlening). Voor de uitwerking van de diverse onderdelen van het plan zijn er taakverdelingen afgesproken tussen de stad en het OCMW: afhankelijk van het deeldomein is een coördinator vanuit de stad of het OCMW aangesteld. Deze coördinatoren sturen de functionele teams aan die samengesteld zijn uit de betrokken medewerkers van stad en OCMW.

Daarnaast is er periodiek overleg op bestuurlijk en leidinggevend ambtelijk niveau tussen stad en OCMW waar de ontwikkeling van het sociaal beleidsplan, van de deelplannen en de uitvoering van acties besproken wordt.

Betrokkenheid actoren

Het stadsbestuur heeft ervoor geopteerd om de actoren binnen de diverse beleidsdomeinen als adviesgroepen te betrekken bij de uitwerking van het strategisch meerjarenbeleidsplan van de stad. De meeste van deze actoren worden bij het beleid betrokken via allerhande overleggroepen die in de diverse stedelijke domeinen werden opgericht. Het betreft hier zowel de formele adviesorganen als de diverse netwerken die in de domeinen actief zijn. Voorbeelden hiervan zijn de woonraad, de Vereniging Industriële Genk, het

centrummanagement, het toeristisch forum, de horecaraad, het JOG, Pas, Lokaal OnderwijsPlatform, integratieraad, gehandicaptenraad, projectmanagementstructuren, ... Het stadsbestuur wenst van het strategisch meerjarenplan een koepelplan te maken van waaruit invulling gegeven wordt aan de sectorale plannen. Uitgaande van deze optie wenst het stadsbestuur een gecoördineerd overleg waarin per beleidsthema de diverse plannen geïntegreerd zijn, te organiseren met de betrokken actoren. Deze terugkoppeling is gepland in de periode juni – september 2007.

Bij de realisatie van de doelstellingen van het stedenfondsprogramma wenst het stadsbestuur zo optimaal mogelijk een beroep te doen op de deskundigheid van lokale partners met wie in het kader van het stedenfonds een uitvoeringsovereenkomst wordt afgesloten.

Betrokkenheid bevolking

Het stadsbestuur heeft de traditie zijn burgers optimaal te informeren en te betrekken bij zijn beleidsontwikkeling. Dit blijkt ook uit de resultaten van de survey hieromtrent in het kader van de stadsmonitor.

Voor het informeren van haar burgers maakt de stad gebruik van diverse informatiekanalen: stadsmagazine '3600', 'Genk 3600' via de regionale tv, de website, bijzondere publicaties zoals 'stad in stelling', het organiseren van nieuwjaarsontmoetingen, ... Daarnaast organiseert het stadsbestuur periodiek overleg met zijn burgers op wijkniveau in het kader van het wijkmanagement. Bij specifieke projecten of acties worden er hoorzittingen georganiseerd of worden specifieke participatietechnieken gehanteerd (bv. bezoekteam bij senioren).

Diverse projecten in het kader van het Stedenfonds richten zich uitdrukkelijk tot de burgers algemeen of tot specifieke doelgroepen en dit als participant en als klant.

Het stadsbestuur opteert in zijn bestuursakkoord uitdrukkelijk voor een responsabilisering van zijn burgers, zowel in de zorg voor zichzelf als in de zorg voor de omgeving. Hiervoor wenst het stadsbestuur nieuwe instrumenten te ontwikkelen die moeten leiden tot een grotere betrokkenheid.